

UNIVERZA V NOVI GORICI
POSLOVNO-TEHNIŠKA FAKULTETA

**PERSPEKTIVE VSEŽIVLJENJSKEGA
IZOBRAŽEVANJA NA UNIVERZI V NOVI GORICI**

MAGISTRSKO DELO

Lucija Vidrih

Mentorica: prof. dr. Tanja Urbančič

Nova Gorica, 2013

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorici prof. dr. Tanji Urbančič za pomoč in nasvete pri pisanju magistrskega dela ter vsem ostalim, ki so mi v času študija in pri pisanju magistrskega dela kakor koli pomagali in mi stali ob strani.

NASLOV

Perspektive vseživljenjskega izobraževanja na Univerzi v Novi Gorici

IZVLEČEK

Formalna izobrazba danes hitro zastari, zato pridobivajo na pomenu različne oblike neformalnega izobraževanja in s tem izobraževanje skozi celotno življenjsko obdobje. Tudi tradicionalni izobraževalni sistemi prepoznavajo vrednost odprtih, fleksibilnih oblik učenja, prilagojenih posameznikovim potrebam in interesom. Na Univerzi v Novi Gorici želijo postopoma uvesti omenjene nove oblike, v proces izobraževanja pa nameravajo vključiti vsebine vseživljenjskega izobraževanja. S tem bi pripomogli uresničevati strateške cilje Univerze v Novi Gorici.

Namen magistrskega dela je bil proučiti organiziranost in delovanje primerov dobre prakse na področju vseživljenjskega izobraževanja, analizirati trenutne aktivnosti vseživljenjskega izobraževanja na Univerzi v Novi Gorici, raziskati možnosti za njihovo širitev in predlagati model za njihovo izvajanje. Raziskovali smo tudi interes za predlagane vsebine in oblike vseživljenjskega izobraževanja ter za študij na daljavo.

V magistrskem delu na podlagi analize stanja podajamo konkretne predloge za izboljšave obstoječih aktivnosti vseživljenjskega izobraževanja na Univerzi v Novi Gorici, predvsem pa opredeljujemo možnosti za njihovo širitev na nove vsebine in oblike, vključno z e-učenjem. Predlagamo zasnovo bolj sistematičnega izvajanja vseživljenjskega izobraževanja in predstavljamo konkreten predlog izvajanja, ki bi ga bilo mogoče takoj prenesti v prakso.

KLJUČNE BESEDE

vseživljenjsko izobraževanje, e-učenje, karierni center, sodelovanje univerze s podjetji, promocija izobraževanja

TITLE

Prospects of lifelong learning at the University of Nova Gorica

ABSTRACT

Nowadays formal education quickly becomes outdated. That is why the non-formal educational forms as well as education throughout the lifespan gain importance. The value of more open, flexible learning forms, adapted to individual needs and interests is recognized also by traditional educational systems. The University of Nova Gorica wants to introduce these new forms, but also intends to integrate the contents of lifelong learning to the educational process. This would contribute to the implementation of the strategic objectives of the University of Nova Gorica.

The purpose of this master thesis was to study organization and operation of the examples of good practice in the lifelong learning field, to analyse current lifelong learning activities at the University of Nova Gorica, to explore options for their expansion and to propose a model for their implementation.

On the basis of the situation analysis in this master thesis we provide concrete suggestions for improvements of existing lifelong learning activities at the University of Nova Gorica. We mainly define the possibilities for their expansion into new contents and forms, including e-learning. We propose the design of more systematic lifelong learning implementation and we present a concrete proposal for the implementation, which could be immediately put into practice.

KEYWORDS

lifelong learning, e-learning, career center, university cooperation with companies, promotion of education

KAZALO

1	UVOD.....	1
1.1	Opis teme in problema	1
1.2	Namen magistrskega dela	2
2	VSEŽIVLJENJSKO IZOBRAŽEVANJE.....	3
2.1	Strateška podlaga	3
2.2	Zakonodajni okvir.....	5
3	VKLJUČENOST UNIVERZ V VSEŽIVLJENJSKO IZOBRAŽEVANJE.....	7
3.1	Tuje univerze	8
3.1.1	Primer dobre prakse iz tujine	8
3.2	Slovenske univerze	10
4	VSEŽIVLJENJSKO IZOBRAŽEVANJE IZVEN UNIVERZ.....	13
5	POTENCIAL UNG KOT PONUDNIKA VSEŽIVLJENJSKEGA IZOBRAŽEVANJA.....	17
5.1	SWOT analiza izobraževanja na UNG	17
5.2	Obstoječa ponudba vseživljenjskega izobraževanja na UNG.....	19
5.2.1	Lektorati tujih jezikov	20
5.2.2	Tečaji EILC	21
5.2.3	Tečaji slovenščine za tujce.....	22
5.2.4	Druge aktivnosti z elementi vseživljenjskega izobraževanja.....	23
5.3	Predlog izboljšav obstoječe ponudbe.....	24
5.4	Možnosti za razširitev ponudbe na UNG.....	26

5.4.1	Ciljne skupine.....	26
5.4.2	Možne oblike vseživljenjskega izobraževanja	30
5.4.3	Možne vsebine vseživljenjskega izobraževanja.....	32
5.5	Izsledki nekaterih predhodnih raziskav	35
6	RAZISKAVA O VSEBINAH IN OBLIKAH VSEŽIVLJENJSKEGA IZOBRAŽEVANJA MED DIPLOMANTI PTF	36
7	ZASNOVA VSEŽIVLJENJSKEGA IZOBRAŽEVANJA NA UNG	54
7.1	Izhodišča	54
7.2	Predlog modela organizacije vseživljenjskega izobraževanja na UNG.....	54
7.2.1	Povezava s študijskimi programi UNG.....	56
7.2.2	Povezava z e-učenjem	56
7.2.3	Povezava s Kariernim centrom UNG.....	58
7.2.4	Povezava s Pisarno za prenos tehnologij UNG.....	58
8	NAČRT IZVAJANJA VSEŽIVLJENJSKEGA IZOBRAŽEVANJA NA UNG	59
8.1	Analiza drugih ponudnikov	59
8.2	SWOT analiza.....	59
8.3	Načrt izvajanja aktivnosti	61
8.4	Načrt človeških virov	63
8.5	Finančni načrt	63
8.5.1	Prihodki	64
8.5.2	Stroški	67
8.6	Izbrane rešitve in kritična tveganja.....	68

8.7	Terminski načrt.....	72
8.8	Promocija in poti do posameznih ciljnih skupin.....	74
9	ZAKLJUČEK.....	77
10	VIRI IN LITERATURA.....	80
	PRILOGA 1: ANKETA ZA ALUMNE	84
	PRILOGA 2: VPRAŠALNIK ZA INTERVJU Z DELODAJALCI.....	89

KAZALO SLIK

Slika 1: Ciljne skupine za vseživljenjsko izobraževanje na UNG	27
Slika 2: Formalne, neformalne in vmesne oblike vseživljenjskega izobraževanja	31
Slika 3: Pomembnost vseživljenjskega izobraževanja	37
Slika 4: Dodatno izobraževanje po končani prvi stopnji študija	38
Slika 5: Pobuda za dodatno izobraževanje	39
Slika 6: Zanimanje za oblike vseživljenjskega izobraževanja	40
Slika 7: Način izobraževanja	41
Slika 8: Zanimanje za obstoječe predmete	42
Slika 9: Področja zanimanj	43
Slika 10: Ocena možnosti učenja na daljavo	43
Slika 11: Zanimanje za računalniško programiranje	44
Slika 12: Zanimanje za računalniško podprto načrtovanje	44
Slika 13: Zanimanje za e-poslovanje	45
Slika 14: Zanimanje za sodobne računalniške metode	45
Slika 15: Zanimanje za modeliranje in simulacijo	45
Slika 16: Zanimanje za multimedijo	46
Slika 17: Zanimanje za spletne tehnologije	46
Slika 18: Zanimanje za računalnike in kreativnost	46
Slika 19: Zanimanje za računalnike in umetnost	47
Slika 20: Zanimanje za računalniško grafiko	47

Slika 21: Zanimanje za mobilne sisteme.....	47
Slika 22: Zanimanje za razvoj novih izdelkov in storitev	48
Slika 23: Izobraževanje v angleščini	50
Slika 24: Plačilo dodatnega izobraževanja.....	51
Slika 25: Model izobraževanja na UNG	56
Slika 26: Predvidene oblike vseživljenjskega izobraževanja v prvi in drugi fazi izvajanja	62

KAZALO TABEL

Tabela 1: Razporeditev računalniških področij glede na zanimanje diplomantov.....	49
Tabela 2: Predlog cenika za študij predmetov obstoječih akreditiranih študijskih programov	64
Tabela 3: Okvirni izračun letnih prihodkov od izobraževanja posameznikov na podlagi izraženega interesa diplomantov PTF	66
Tabela 4: Okvirni izračun letnih prihodkov od posameznikov, ki bi se odločili za posamezne predmete na prvi in drugi stopnji	66
Tabela 5: Matrika ustreznosti oblik vseživljenjskega izobraževanja za posamezne ciljne skupine	69
Tabela 6: Osredotočenje na oblike in skupine v prvi fazi	71
Tabela 7: Akcijski plan dela.....	73

1 UVOD

1.1 Opis teme in problema

Znanje v času hitrih sprememb hitro zastareva, hkrati pa delodajalci od iskalcev zaposlitve in tudi od zaposlenih pričakujejo veliko, pogosto več, kot jim omogoča formalna izobrazba. Zato je pomembno poskrbeti za različne oblike dodatnega izobraževanja, saj je nenehno učenje nuja v sodobni družbi znanja. Pojavljajo se nova pričakovanja in zahteve po vseživljenjskem učenju, pri čemer se poudarja pomembnost učenja in pridobivanja znanja tako v formalnem kot neformalnem okolju od otroštva do pozne starosti. Trend vpliva tudi na tradicionalne izobraževalne sisteme, ki prepoznavajo vrednost bolj odprtih, fleksibilnih oblik učenja, prilagojenih individualnim učnim ciljem, posameznikovim potrebam in interesom. Zato se uveljavljajo nove oblike učenja (Bregar in drugi, 2010): odprto učenje (*angl. open learning*), fleksibilno učenje (*angl. flexible learning*), porazdeljeno učenje (*angl. distributed learning*), sodelovalno učenje (*angl. collaborative learning*), učenje na daljavo (*angl. distance learning*) in podobno.

Na Univerzi v Novi Gorici (v nadaljevanju UNG) želijo postopoma uvesti že omenjene nove, odprte in fleksibilne oblike študija, tako za mlajšo kot tudi starejšo ciljno publiko v obliki vseživljenjskega izobraževanja. Začetki izobraževanja segajo v leto 1995, ko je bila ustanovljena Šola za znanosti o okolju. Nato se je leta 1998 reorganizirala in preimenovala v Politehniko Nova Gorica, od leta 2006 pa deluje kot Univerza v Novi Gorici. V Poročilu o kakovosti za študijsko leto 2011/2012 (Arčon (ur.), 2012) je navedeno, da je potrebno študijske programe posodobiti ter modernizirati način poučevanja, in sicer z vpeljavo medijskih pristopov in študija na daljavo, tutorstva, repertorijev za nove študente, z manj predavanj ex-catedra in več individualnega dela s študenti. Prav tako nameravajo v študijske programe vključiti vsebine vseživljenjskega izobraževanja ter tako prispevati k izboljšanim možnostim za prekvalifikacijo in zaposlitve tudi za starejše. V Viziji razvoja UNG (2007) je med drugim izpostavljeno, da želi biti UNG visoko kvalitetna in v mednarodnem prostoru konkurenčna visokošolska institucija, kar pa je možno le s pridobivanjem najboljših študentov in kadrov. S takim načinom izobraževanja bi torej pripomogli k uresničevanju in doseganju strateških ciljev UNG, kot na primer sodelovanja z

industrijo in podjetniškimi okoljem ter doseganje visoke zaposljivosti diplomantov (Vizija razvoja UNG, 2007).

1.2 Namen magistrskega dela

V magistrskem delu smo analizirali potencial UNG kot možnega ponudnika vseživljenjskega izobraževanja ter oblikovali načrt izvajanja. Najprej smo preverili, v kolikšni meri tuje in slovenske univerze že ponujajo vseživljenjsko izobraževanje, izbrali in predstavili bomo tudi nekaj primerov. Prikazali bomo krajši pregled dogajanja izven univerz ter predstavili aktualne ponudnike vseživljenjskega izobraževanja na Goriškem. Predstavili bomo dosedanje aktivnosti na področju vseživljenjskega izobraževanja na UNG, nato pa bomo pregledali obstoječe študijske programe UNG ter s pomočjo dekanov fakultet in šol identificirali tiste vsebine, ki bi jih bilo možno ponuditi v sklopu vseživljenjskega izobraževanja. Opredelili bomo ciljne skupine in konkretno ponudbo, načrtali in izpeljali bomo raziskavo o vseživljenjskem izobraževanju in učenju na daljavo med diplomanti Poslovno-tehniške fakultete ter pripravili načrt možnega izvajanja vseživljenjskega izobraževanja na UNG.

2 VSEŽIVLJENJSKO IZOBRAŽEVANJE

Evropska komisija in njene članice so v okviru Evropske strategije zaposlovanja opredelile vseživljenjsko učenje kot »namerno učno aktivnost, ki teče s ciljem, da se izboljšajo znanje, spretnosti in veščine« (Memorandum o vseživljenjskem učenju, 2000, str. 3).

2.1 Strateška podlaga

Strategija vseživljenjskosti učenja opozarja na še ne izkoriščene netradicionalne možnosti visokošolskega študija, torej na uveljavljanje prožnejših učnih poti, omogočanje alternativnih študijskih poti, izbirnosti, individualnega prilagajanja trajanja študija in formalno prilagoditev hitrosti študija posamezniku, priznavanje poprejšnjega študija in po drugih poteh pridobljenega znanja (Jelenc, 2007).

V Lizbonski strategiji (ReNPVS, 2007) so si članice Evropske unije (s tem tudi Slovenija) postavile cilj, da postanejo najbolj konkurenčno in dinamično ter na znanju temelječe gospodarstvo na svetu. Poglavitni cilj programa Vseživljenjsko učenje je prispevati k razvoju družbe z vrhunskim znanjem, trajnostnim gospodarskim razvojem, več in bolj kakovostnimi delovnimi mesti in večjo socialno kohezijo ob zagotavljanju dobrega varstva okolja za prihodnje generacije (Eur-lex, 2006).

Tudi Operativni program razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013 (OP RČV, 2013) je usmerjen h krepitvi človeškega kapitala, ustvarjanju delovnih mest, spodbujanju zaposlenosti in zaposljivosti, krepitvi inovativnosti in s tem konkurenčnosti gospodarstva z vlaganji v razvoj ustreznega raziskovalnega in drugega kadra, vseživljenjskemu učenju, zagotavljanju socialne vključenosti in spodbujanju enakih možnosti. Vseživljenjsko učenje pa za posameznika ni pomembno le zaradi pridobivanja znanja in spretnosti za potrebe tržnega gospodarstva, temveč mu višja stopnja izobraženosti in razgledanosti omogoča uspešnejše vključevanje v različne segmente sodobne družbe.

Vedno bolj pomembno postaja tudi učenje na daljavo. Strokovnjaki namreč ugotavljajo, da bosta v prihodnosti prav e-učenje in učenje na daljavo najpogostejši

obliki učenja in eno ključnih orodij vseživljenjskega učenja, saj hiter razvoj in tempo življenja narekujeta potrebo po fleksibilnem pridobivanju novih znanj. V Strateškem programu za vseživljenjsko učenje, ki je bil na ravni EU programov sprejet leta 2006, se pojem e-izobraževanja izrecno sicer še ne uporablja, poudarjen pa je pomen informacijsko-komunikacijske tehnologije za razvoj vsebin in prakse za vseživljenjsko učenje (Bregar in drugi, 2010). Akcijski načrt za e-izobraževanje je zasnovan precej široko in je namenjen povezovanju različnih aktivnosti pri vpeljevanju vseživljenjskega izobraževanja in posodabljanja izobraževanja v Evropi s pomočjo sodobne tehnologije s spodbujanjem sodelovanja med izobraževalnim in podjetniškim okoljem. Slovenija je do sedaj izkoristila bolj malo priložnosti, ki jih ponuja e-izobraževanje nasploh in tudi v vseživljenjskem učenju. Pri nas se zanimanje za sodobne oblike izobraževanja in usposabljanja sicer veča, vendar predvsem tako, da se z njimi obogati tradicionalno izobraževanje.

Za strategijo vseživljenjskosti učenja so pomembni tudi nacionalni programi in strategije, sprejeti v Sloveniji, zlasti Nacionalni program visokega šolstva 2011-2020 (NPVŠ 2011-2020) (Resolucija o Nacionalnem programu visokega šolstva 2011-2020, 2011). Dosedanje sheme sistema izobraževanja prikazujejo izobraževanje odraslih zunaj glavnega dela sistema, zato jih je treba nadomestiti s shemo, ki umešča vse začetno in nadaljevalno izobraževanje v isti sistem (Jelenc, 2007).

Pomembno vlogo na področju vseživljenjskega izobraževanja v Sloveniji ima Center Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (v nadaljevanju CMEPIUS), v okviru katerega deluje tudi program Vseživljenjskega učenja. Omenjeni program je sestavljen iz štirih podprogramov: Comenius (za šole), Erasmus (za visokošolsko izobraževanje), Leonardo da Vinci (za poklicno usposabljanje in izobraževanje) in Grundtvig (za izobraževanje odraslih) (CMEPIUS, 2013).

Tudi UNG omenja vseživljenjsko izobraževanje v svojih strateških dokumentih. V strateškem načrtu (Arčon (ur.), 2012) je predvidena razširitev izobraževalne dejavnosti z novimi študijskimi programi in vsebinami vseživljenjskega izobraževanja, ob upoštevanju potreb trga dela, možnosti za zaposlovanje ter raziskovalne in kadrovske kapacitete na UNG. Na študijske programe pa želijo privabiti čim boljše in za študij motivirane študente.

2.2 Zakonodajni okvir

Zakonodaja s področja vseživljenjskega izobraževanja je v Sloveniji zaenkrat še zelo skopa. 33a. člen Zakona o visokem šolstvu (ZViS, 2012) opredeljuje študijske programe za izpopolnjevanje. To so oblika vseživljenjskega učenja in so namenjeni predvsem za izpopolnjevanje, dopolnjevanje, poglobljanje in posodabljanje znanja. Poleg študijskih programov za pridobitev izobrazbe lahko visokošolski zavodi organizirajo tudi različne oblike neformalnega učenja, na primer tečaje, poletne šole, programe usposabljanja in podobno, če to ne vpliva na izvajanje študijskih programov za pridobitev izobrazbe. V 35a. členu istega zakona so opredeljene še obvezne sestavine študijskih programov za izpopolnjevanje, ki so:

- splošni podatki o programu (ime, vrsta, trajanje);
- opredelitev temeljnih ciljev programa oziroma splošnih ter predmetno-specifičnih kompetenc, ki se s programom pridobijo;
- predmetnik s kreditnim ovrednotenjem študijskih obveznosti po ECTS in opredelitvijo deleža izbirnosti v programu;
- pogoji za vpis in merila za izbiro ob omejitvi vpisa;
- merila za priznavanje znanja in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v program;
- načini ocenjevanja;
- pogoji za napredovanje po programu;
- način izvajanja študija ter
- pogoji za dokončanje študija.

Študijski programi za izpopolnjevanje imajo lahko tudi druge sestavine, določene s statutom visokošolskega zavoda (ZViS, 2012).

V Sloveniji imamo tudi poseben Zakon o izobraževanju odraslih (ZIO, 2006), ki obsega izobraževanje, izpopolnjevanje, usposabljanje in učenje oseb, ki so izpolnile osnovnošolsko obveznost in želijo pridobiti, posodobiti, razširiti in poglobiti znanje, pri tem izobraževanju pa nimajo statusa učenca, dijaka ali študenta. Izobraževanje odraslih po programih osnovnošolskega, poklicnega, srednjega strokovnega, gimnazijskega ter višjega strokovnega izobraževanja se ureja z zakoni, ki urejajo ta

področja izobraževanja, in z omenjenim zakonom. Izobraževanje odraslih v visokem šolstvu se ureja z zakonom, ki ureja področje visokega šolstva.

3 VKLJUČENOST UNIVERZ V VSEŽIVLJENJSKO IZOBRAŽEVANJE

Z uvedbo bolonjskega procesa se je v visokošolskem prostoru tudi v Sloveniji pojavila večja skrb za sistematično razvijanje vseživljenjskega učenja. Veliko visokošolskih zavodov je oblikovalo posebne enote za vseživljenjsko učenje, ki imajo različno organizacijsko obliko in vsebino, prevladuje pa izvajanje neformalnih oblik učenja. Za uveljavljanje koncepta vseživljenjskega učenja v visokem šolstvu je poleg ponudbe različnih programov za izpopolnjevanje ter različnih oblik neformalnega učenja pomembno tudi omogočanje prehodov med študijskimi programi ter priznavanje predhodno neformalno in priložnostno pridobljenih kompetenc, znanja in spretnosti posameznika. Pomemben pa je tudi razvoj učinkovitih metod in oblik učenja in poučevanja, prilagojenih vseživljenjskemu in večrazsežnostnemu učenju ter ustrezne metode preverjanja in ocenjevanja znanja (ReNPVS, 2007).

Svet Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu (NAKVIS) je določil Merila za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (2010). Ta merila določajo postopke in minimalne kriterije, po katerih se presoja izpolnjevanje pogojev za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov. 19. člen omenjenih Meril opredeljuje študijske programe za izpopolnjevanje. Za tak program se opredelijo obvezne sestavine iz 17. člena (torej merila za akreditacijo študijskih programov prve in druge stopnje), razen nekaterih točk, ki jih je treba opredeliti, če je tako določeno s statutom visokošolskega zavoda.

V prihodnosti bosta zaradi fleksibilnega pridobivanja znanja najpogostejši obliki učenja e-učenje in učenje na daljavo, zato se v zadnjem času ustanavljajo posebni centri za e-izobraževanje, ki izvajajo in promovirajo študij na daljavo oziroma e-študij in e-izobraževanje za vseživljenjsko učenje. Tak študij temelji na najsodobnejših pedagoških pristopih in je v celoti spletno podprt. Mentorje in visokošolske učitelje spodbujajo za pripravo in vodenje predmetov na daljavo ter k nadgradnji modela študija na daljavo oziroma e-študija. Nekateri centri za vseživljenjsko učenje zato spodbujajo ne le vključevanje posameznikov v proces izobraževanja v obliki tradicionalnega študija, pač pa tudi študij na daljavo ter jim s tem omogočajo lažji dostop do novih informacijskih tehnologij (DOBA Fakulteta,

2013). V tujini kot zelo dober primer izpostavljam Open University iz Velike Britanije, pri nas pa je najbolj poznan primer DOBA Fakultete.

3.1 Tuje univerze

Številne tuje univerze imajo organizirane posebne institute, pisarne oziroma centre vseživljenjskega učenja. Pri pregledovanju spletnih strani smo ugotovili, da imajo med drugim take centre na: University of Edinburgh, Cardiff University, Oxford University, The University of Sheffield, University of Delaware, University of Leicester, Harvard University, University of California – Berkeley, The University of York. Na Oxfordu na primer letno vpišejo okrog 15.000 udeležencev v več kot 600 različnih krajših programov s področja vseživljenjskega izobraževanja. Tudi na Sheffieldu se lahko pohvalijo z bogato tradicijo vseživljenjskega izobraževanja, kandidati namreč lahko izbirajo med pestro ponudbo, in sicer s področja umetnosti, naravoslovja, družboslovja, računalništva, jezikov in podobno. Trajanje izobraževanja je različno, od enega dneva do nekaj tednov, vsem pa je skupno, da se v večini primerov izvajajo v večernem času oziroma ob koncih tedna. V Evropi delujeta na področju vseživljenjskega izobraževanja tudi združenji EUCEN (European multidisciplinary Association in University Lifelong Learning) in UALL (Universities Association for Lifelong Learning).

Večina evropskih univerz se s področjem vseživljenjskega izobraževanja sistematično ukvarja šele zadnje desetletje. Pred leti so namreč začeli v študijske programe uvrščati različne pilotne projekte, eksperimente in nove modele vseživljenjskega učenja. V Veliki Britaniji in v Franciji so razvijali postopke za priznavanje in akreditacijo učenja, ki izhajajo iz dela, v Nemčiji so univerze ponujale številne specializirane programe za starejše državljane, na Švedskem in Norveškem pa so si prizadevali vzpostaviti kvotni sistem za starejše študente (Jelenc Krašovec in Kump, 2005).

3.1.1 Primer dobre prakse iz tujine

Pri pregledovanju spletnih strani tujih ponudnikov posebej izstopa primer Open University (2013), ki predstavlja edinstven in v svetu vodilni način študija na

daljavo, s sodobnimi materiali in tehnikami e-učenja. Že s samim pomenom besede Open izvemo, da ta študij prinaša svežino, pomeni namreč odprte možnosti pri izbiri modulov, odprt čas začetka (nekajkrat letno), trajanja (tudi več let, če je potrebno) in kraja (doma, v službi, na dopustu) študija.

Vsak vpisani dobi osebne učitelja oziroma mentorja (tutorja), ki mu nudi vso potrebno podporo med študijem z dostopnostjo prek telefona, e-pošte ali video konferenc. Vsi pa imajo tudi dostop do nacionalnih in regionalnih centrov, ki jim nudijo pomoč in podporo (tudi v Sloveniji). Študenti ob začetku dobijo urnik in terminske roke, nato pa redno oddajajo pisne seminarske naloge in ob koncu modula opravljajo izpite oziroma projekte, ki prinašajo kreditne točke. Omogočen imajo tudi prenos kreditnih točk z morebitnega prejšnjega (nedokončanega) študija. Velik poudarek dajejo izobraževanju za delo ter razvijanju posameznikovih kompetenc in povečevanju zaposljivosti. Diplome so visoko cenjene, ne samo v akademskem svetu, ampak tudi pri delodajalcih. Ti namreč razumejo, da študij ob delu pomeni usklajevanje dela in osebnih obveznosti, kar kaže na kandidatovo odločnost, prilagodljivost, predanost in motivacijo. To so lastnosti, ki jih delodajalci visoko cenijo. Na voljo je tudi pomoč pri študiju (tutorja, ostalih študentov), finančna pomoč in karierno svetovanje.

Na Open University (2013) omogočajo fleksibilnost študija s tem, da si vsak posameznik sam določi svoj čas študija. Posamezniki si lahko sami razporedijo, kdaj jim študij najbolj ustreza. Omogočeno jim je, da nekatere dele izdelujejo hitreje ali pa počasneje. Večina programov ima vsako leto več kot le en začetni datum, prav tako pa si udeleženci lahko vzamejo nekaj časa med zaključkom enega sklopa in začetkom naslednjega.

Učni pripomočki, ki so študentom na voljo, so:

- učbeniki, delovni zvezki in podoben učni material;
- CD-ji, DVD-ji, potrebna računalniška oprema;
- pripomočki za praktično delo (predvsem za naravoslovne in tehnične smeri, na primer virtualni mikroskopi, interaktivni laboratoriji, spletna sodelovanja) ter

- spletne klepetalnice, kjer si študenti medsebojno pomagajo in izmenjujejo mnenja.

Uporaba učnih materialov:

- nekateri so prosto dostopni na spletu;
- partnerji, s katerimi sodelujejo, imajo dovoljenje za uporabo učnih materialov ter
- možen je tudi nakup licence za uporabo učnih materialov.

Podobno kot za individualne študente, nudijo posebne ponudbe tudi za podjetja in njihove zaposlene.

Naj za konec poglavja povzamemo tiste značilnosti, ki jih ocenjujemo kot ključne za uspešnost tega primera:

- vsi učni materiali so študentom kadar koli dostopni prek spleta, univerza pa nudi tudi nakup licence za uporabo učnih materialov ostalim interesentom;
- vsak študent ima svojega tutorja, ki nudi posamezniku vso potrebno podporo in pomoč pri študiju;
- fleksibilnost študija, ki omogoča prilagoditev študija posameznikovim zmožnostim, vseeno pa se zahteva sprotno delo v skladu z vnaprej določenimi terminskimi plani;
- povezanost s kariernim centrom, svetovanje in pomoč pri oblikovanju kariere ter
- sodelovanje s podjetji in oblika posebne ponudbe izobraževanja za podjetja in njihove zaposlene.

3.2 Slovenske univerze

Na večini akademij, fakultet in šol vseh ostalih treh slovenskih univerz že imajo organizirane centre vseživljenjskega izobraževanja. Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani (v nadaljevanju EF UL) je bila ena izmed prvih v Sloveniji, ki je organizirala svoj center vseživljenjskega izobraževanja. Center za poslovno izpopolnjevanje in svetovanje EF UL (v nadaljevanju CISEF), je največji slovenski fakultetni center vseživljenjskega izobraževanja, ponuja pa seminarje in delavnice s

področja financ, informatike in organizacije, računovodstva, splošnega managementa, trženja, tujih jezikov ter vodenja in osebnostnega razvoja (CISEF, 2013). CISEF trgu ponuja in organizira predvsem krajše izobraževalne programe (tečaji, seminarji, delavnice, konference in podobno) aktualnih in standardnih vsebin, ki so namenjeni diplomantom, pa tudi drugim strokovnjakom, brez ekonomske izobrazbe. V skupinah je pri večini seminarjev in delavnic petnajst do petindvajset udeležencev, da lahko ti aktivno sodelujejo. Ob pregledovanju ponudbe seminarjev na spletni strani CISEF-a (2013) smo ugotovili, da z leti ohranjajo trend okvirnega števila ponudbe seminarjev. Seminarji v povprečju trajajo okrog 7 ur na dan (nekje od 9. do 16. ure). Navajajo še, da znaša kotizacija za enodnevne seminarje 280 € + DDV (torej okrog 40 € na uro brez DDV), za dvodnevne pa 400 € + DDV (torej okrog 30 € na uro brez DDV).

Ob pregledovanju spletnih strani Univerze na Primorskem (v nadaljevanju UP), smo ugotovili, da imajo objavljenih veliko vsebin s področja vseživljenjskega izobraževanja in je na spletu mogoče najti veliko koristnih informacij. Pri ponudbi sodelujejo tudi s sorodnimi organizacijami ter z gospodarstvom iz lokalnega okolja in širše. Ponudbo predstavljajo v skupnem Katalogu ponudbe vseživljenjskega učenja na Univerzi na Primorskem (Ponudba vseživljenjskega učenja, 2013). V njem predstavljajo naslednje oblike: študijski programi za izpopolnjevanje in deli študijskih programov, programi nadaljnega izobraževanja in usposabljanja delavcev v vzgoji in izobraževanju, poletne šole, različni tečaji, seminarji, delavnice, tabori, okrogle mize in drugo.

Trenutno se torej vseživljenjsko učenje na UP izvaja v okviru posameznih fakultet. Razmišljajo pa o združitvi v mrežni sistem oziroma ustanovitvi posebnega skupnega Centra za vseživljenjsko učenje UP ter posledično večji in bolj organizirani ponudbi raznih oblik vseživljenjskega učenja vsem zainteresiranim. Razmišljajo o najboljši možni varianti za ustanovitev takega Centra, zamislili pa so si tri možne modele, ki jih na kratko predstavljamo v nadaljevanju.

1. model: Ustanovitev posebne samostojne enote oziroma posebnega Centra vseživljenjskega učenja. Pozitivni vidik: zbranost podatkov, strokovna znanja. Negativni vidik: odprta organizacijska vprašanja v razmerju rektorat – članice UP,

saj nekatere članice že izvajajo različne oblike vseživljenjskega učenja (Biloslavo, 2009).

2. model: Izvajanje vseživljenjskega učenja v okviru sodelovanja med Univerzitetnim inkubatorjem Primorske (UIP) in Kariernim centrom UP (KC UP). Pozitivni vidik: povezava s kariernim sistemom svetovanja in modelom kompetenc, lažji stik s podjetji in drugimi uporabniki znanja, širša dostopnost informacij o aktualnih potrebah uporabnikov znanj. Negativni vidik: težavnost koordinacije, vprašanje oblikovanja ter ponudbe formalnih in neformalnih vsebin, vprašanje nadzora kakovosti izvedbe (Biloslavo, 2009).

3. model: Najem zunanjih izvajalcev za izvajanje vseživljenjskega učenja. Pozitivni vidik: hitra odzivnost na dogajanje v okolju (trženje vsebin se določa po načelu povpraševanja), večji nabor ponujenih vsebin. Negativni vidik: težja koordinacija med partnerji, zahtevna izbira primernega zunanjšega izvajalca (Biloslavo, 2009).

Zanimalo nas je, kako sistem vseživljenjskega izobraževanja na UP deluje v praksi. Pogovarjali smo se z mag. Armandom Faganelom, ki predava na Fakulteti za management UP (v nadaljevanju FM UP) in se med drugim ukvarja tudi s področjem evalvacije v terciarnem izobraževanju na UP. Povedal je, da na FM UP v okviru vseživljenjskega izobraževanja nudijo možnost študija modulov ali posameznih predmetov akreditiranih študijskih programov po vsebinskih področjih, ki jih posameznik izbere glede na svoje interese in potrebe pri delu. Ti študijski programi pa niso dodatno akreditirani kot vseživljenjski programi, imajo le akreditacijo za študijske programe prve, druge oziroma tretje stopnje. Na spletni strani FM UP (Fakulteta za management UP, 2013) je navedeno, da znaša cena študija z vključenim DDV 50 € za 1 kreditno točko na dodiplomski ravni ter med 50 in 60 € na podiplomski ravni. Za zaključene skupine iz enega ali več podjetij ponujajo izvedbo posameznih predmetov ali delov študijskih programov, ki so osredotočeni na določena specifična področja. Formalne oblike izobraževanja dopolnjujejo z neformalnimi, zato organizirajo številne seminarje, delavnice, tečaje in okrogle mize. Mag. Faganel še dodaja, da je sicer ponudbe v okviru vseživljenjskega izobraževanja na UP na spletu precej, a se trenutno glede na povpraševanje izvaja le v manjšem obsegu (Faganel, 2013).

4 VSEŽIVLJENJSKO IZOBRAŽEVANJE IZVEN UNIVERZ

V nadaljevanju predstavljamo ponudbo vseživljenjskega izobraževanja izven univerz. Osredotočili se bomo predvsem za izobraževanja, ki so s stališča univerze vsebinsko zanimiva, imajo primerno stopnjo zahtevnosti ter predstavljajo zanimive modele izvajanja.

Pregled ponudbe izobraževanja odraslih v Sloveniji je vsako leto objavljen na spletni strani Andragoškega centra Slovenije, z namenom, da seznanja splošno in strokovno javnost o izobraževalni ponudbi za odrasle v posameznem šolskem letu. Podatki kažejo, da so možnosti za izobraževanje odraslih v Sloveniji sicer velike, a ponudba je po državi zelo neenakomerno razporejena. Brenkova ugotavlja, da je ponudba velika predvsem v večjih in razvitejših regijah, saj je tam povpraševanje po izobraževanju največje (Osrednjeslovenska, Gorenjska, Podravska, JV Slovenija) (Brenk, 2012). Primerjave podatkov po regijah in izobraževalnih ustanovah iz zadnjih let (od 2005 do 2012) kažejo, da se je v večini primerov število izvajalcev izobraževanja v regijah zmanjševalo. Po številu izvajalcev izobraževanja in izobraževalnih programov pa močno izstopajo zasebne organizacije in zasebne šole, srednje šole, višje strokovne šole in ljudske univerze (Brenk, 2012). Ponudba za ravni zahtevnosti, primerljivi univerzitetni, je izjemno skopa.

V evropskih državah sta poznana dva modela izobraževanja odraslih. V Veliki Britaniji poznajo britanski model, za katerega je značilno, da ga izvajajo neodvisno od tradicionalnih univerz. Na Nizozemskem, v Nemčiji in delno na Švedskem pa so tako imenovane univerze za tretje življenjsko obdobje nastale po francoskem modelu, kar pomeni, da delujejo v okviru tradicionalnih univerz in so tako bolj podvržene togim akademskim standardom, zato je zanimanje za tovrstno izobraževanje v teh treh državah precej manjše kot v Veliki Britaniji. Prednosti britanskega modela so predvsem minimalne članarine, dostopnost predavanj (predavanja potekajo v lokalnih dvoranah, na domovih članov univerze, v šolah in podobno), fleksibilen urnik, dogovarjanje glede izobraževalnega programa in stila učenja, zelo različne izobraževalne teme in podobno. ZDA nekoliko izstopajo, saj tam ne poznajo univerz za tretje življenjsko obdobje. Imajo pa dve organizacijski obliki izobraževanja, ki sta podobni evropskim univerzam za tretje življenjsko

obdobje; to sta Institut za učenje v pokoju in Elderhostel (Kump in Jelenc Krašovec, 2009).

Primer povezave vseživljenjskega izobraževanja in učenja na daljavo v Sloveniji je DOBA Fakulteta (2013), saj programe v celoti izvaja v obliki e-študija, omogoča pa tudi mobilni študij. Predmeti se izvajajo eden za drugim, da se študenti lahko posvetijo vsebini enega predmeta. Naloge in druge študijske obveznosti (seminarsko, projektno delo, analize, poročila, vmesni testi in podobno) se opravlja sproti, samostojno ali v timu. Študijska gradiva so v elektronski obliki, zato so vedno dostopna in so vključena v ceno šolnine. Cena je odvisna od števila kreditnih točk posameznega predmeta. Cena ene kreditne točke za vključitev v posamezni predmet za dodiplomske visokošolske programe znaša 49 €, za magistrski podiplomski program pa 61 €. Kakovost študija zagotavljajo z upoštevanjem raznih mednarodnih standardov (standardi izvajanja študija na daljavo so usklajeni z mednarodnimi standardi) in certifikatov (certifikat kakovosti UNIQUE).

Pregled izobraževanja odraslih na Goriškem kaže, da so izvajalci izobraževalnih programov za odrasle in izobraževalnih programov s področja formalnega in neformalnega izobraževanja odraslih predvsem razne srednje šole (na primer Gimnazija Jurija Vege Idrija, tehniški šolski center Nova Gorica) in ljudske univerze. Skupaj se je na Goriškem v študijskem letu 2012/2013 izvajalo 222 programov izobraževanja in učenja odraslih. V večini primerov ti ponudniki izvajajo tečaje tujih jezikov (angleščina, francoščina, nemščina, italijanščina, španščina, ruščina, slovenščina za tujce), razne računalniške vsebine (MS Word, MS Excel, MS Access, AutoCAD), nekateri pa tudi konkretna usposabljanja in izobraževanja za določen poklic (administrator, ekonomski tehnik, strojni tehnik, vrtnar, mesar, mizar in druge). Več informacij je objavljenih na spletnih straneh Andragoškega centra Slovenije (2013).

Na Goriškem deluje tudi Center za vseživljenjsko učenje Severne Primorske, ki je mreža povezanih in sodelujočih središč: Ljudska univerza v Novi Gorici (LUNG), Posoški razvojni center, Idrijsko-Cerkljanska razvojna agencija (ICRA) in Ljudska univerza Ajdovščina (LUA). V Centru so nam pojasnili, da lahko posamezniki v okviru projekta in sredstev, ki so jih pridobili na razpisu Ministrstva za šolstvo in šport, na Točkah vseživljenjskega učenja v svoji občini brezplačno pridobivajo nova

znanja ali obnavljajo, kar so se že naučili. Gre predvsem za delavnice učenja tujih jezikov, računalništva, teme za osebno rast, zdravstvene teme, potopisna predavanja in podobno. Delavnice so različno dolge (od 10 do 30 ur), potekajo v strnjениh sklopih ter sprejmejo od 10 do 20 udeležencev, ki na koncu prejmejo potrdilo Centra o opravljenem tečaju oziroma delavnici. Vse te brezplačne delavnice so vedno zelo dobro obiskane. Več informacij o izobraževanju je dostopnih na spletnih straneh Centra (LUNG, 2013).

Preverili smo tudi, kako je s ponudbo vseživljenjskega izobraževanja ostalih visokošolskih izobraževalnih institucij na Goriškem. Te institucije so Fakulteta za uporabne družbene študije (FUDŠ), Evropska pravna fakulteta ter TŠC Nova Gorica – Višja strokovna šola. V okviru Visokošolskega in raziskovalnega središča Primorske Nova Gorica (VIRS Primorske) pa delujejo še visokošolski strokovni študijski program Multimedijske komunikacije (Fakultete za elektrotehniko Univerze v Ljubljani), visokošolski strokovni študijski program Zdravstvena nega (Fakultete za vede o zdravju Univerze na Primorskem) ter izredni visokošolski strokovni študij strojništva (Fakulteta za strojništvo univerze v Ljubljani). Pri pregledu njihovih spletnih strani smo ugotovili, da nobena od naštetih institucij ne ponuja posebnih programov vseživljenjskega izobraževanja. Vse pa v svoji ponudbi imajo evropski program Erasmus, ki deluje v okviru programa Vseživljenjsko učenje na področju izobraževanja, in pokriva potrebe po poučevanju in učenju vseh udeležencev formalnega visokošolskega izobraževanja ter poklicnega izobraževanja in usposabljanja na terciarni ravni.

V bližini UNG deluje tudi Slovenski izobraževalni konzorcij (v nadaljevanju Slov.I.K.) (Slov.I.K., 2013), ki ima svoj sedež v italijanski Gorici. Gre za združenje podjetij, izobraževalnih ustanov ter drugih javnih in zasebnih organizacij, s ciljem spodbujanja dodatnega, dopolnilnega in vseživljenjskega izobraževanja ter raziskovalnega dela. V okviru vseživljenjskega izobraževanja nudijo predvsem izobraževanja s področja ekonomskih in podjetniških tem (na primer nastopanje v javnosti, podjetništvo za neekonomiste).

V Sloveniji imamo vsako leto organiziran poseben Teden vseživljenjskega učenja, omeniti pa velja še prostovoljni projekt Simbioz@ (2013) za dvig računalniške pismenosti starejših v Sloveniji. Ker je UNG odprta tudi za druge oblike

izobraževanja, je v študijskem letu 2012/2013 sodelovala pri omenjenem projektu. V ta namen je ponudila svoje prostore, računalniško opremo in zbrala študente prostovoljce. Odziv prostovoljcev in udeležencev je bil zelo pozitiven, zato bi veljalo nadaljevati z izvajanjem projekta tudi v prihodnje.

5 POTENCIAL UNG KOT PONUDNIKA VSEŽIVLJENJSKEGA IZOBRAŽEVANJA

Na UNG trenutno sistematično organizirano še ne izvajajo programov vseživljenjskega izobraževanja, obstaja pa možnost opravljanja posameznih izpitov, lektoratov tujih jezikov in podobno. Ker je bilo ugotovljeno, da je z vseživljenjskim izobraževanjem možno pomagati uresničevati strateške cilje UNG, želimo proučiti možnosti za širitev te dejavnosti tudi na UNG.

5.1 SWOT analiza izobraževanja na UNG

Najprej bomo s pomočjo SWOT analize izpostavili prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti izobraževalne dejavnosti na UNG, tako na dodiplomski kot podiplomski ravni.

Prednosti UNG:

- mlada in nova univerza, ki nudi številne unikatne programe, z raznovrstnimi in aktualnimi vsebinami;
- znanja z različnih področij (naravoslovna, tehniška, ekonomska in organizacijska znanja, znanja s področja humanistike in umetnosti), ki se tudi interdisciplinarno povezujejo;
- praktična naravnost študija z veliko poudarka na projektnem delu (vaje, seminarji, skupinski in individualni projekti, ekskurzije) ter učenje z reševanjem problemov, kjer se pod vodstvom izkušenih strokovnjakov in pedagogov uči reševanja problemov od zamisli do končne rešitve v praksi;
- v pedagoškem procesu sodeluje veliko vrhunskih strokovnjakov;
- veliko tujih predavateljev na podiplomskih študijih;
- možnost individualne obravnave in pogovorov s profesorji, zaradi ugodnega razmerja med številom študentov in številom profesorjev, predavanja namreč potekajo v manjših skupinah, profesorji in študenti se med seboj poznajo (študenti niso le številke);
- internacionalnost predavateljev in študentov, predvsem na tretji stopnji je veliko tujcev (v Poročilu o delu Univerze v Novi Gorici v letu 2012 (Leban (ur.), 2012) smo zasledili podatek, da je na tretji stopnji 50 % tujih študentov,

v kadrovske strukturi pa je v letu 2012 na UNG sodelovalo 40 tujih sodelavcev) in ta delež želi UNG še povečati, saj želi biti visoko kvalitetna in v mednarodnem prostoru konkurenčna univerzitetna institucija;

- pred začetkom študijskega leta (v septembru) se na UNG izvajajo ponovitveni tečaji (ponovitev srednješolske matematike, kemije in fizike) z namenom, da študenti že pred začetkom študija ponovijo srednješolske osnove in nato lažje spremljajo potek snovi na predavanjih;
- povezava med univerzitetnim in gospodarskim okoljem (stik z delom v gospodarstvu), predvsem v okviru Kariernega centra UNG, pa tudi preko praktičnega usposabljanja, ki je obvezen del nekaterih študijskih programov, kjer študenti pridobijo nekaj dragocenih delovnih izkušenj in s tem tudi boljše možnosti za bodočo zaposlitev (reference);
- visoka zaposljivost diplomantov, saj se na celotni ravni UNG v enem letu po diplomi zaposli kar 89 % diplomantov, večinoma v svoji stroki (podatek velja za julij 2013) (Podatki o zaposljivosti diplomantov UNG, 2013) ter
- navezava pedagoške dejavnosti na raziskovalno, ki na UNG poteka v okviru laboratorijev in centrov.

Slabosti UNG:

- slaba prepoznavnost UNG kot izobraževalne institucije v ožji in širši javnosti;
- nizek vpis novih študentov;
- študij se ne izvaja na eni, ampak na različnih lokacijah, zato so študenti med seboj slabo povezani in ni čutiti študentske pripadnosti;
- na lokaciji v Ajdovščini in Vipavi ni primernih nastanitvenih kapacitet;
- razmeroma malo mednarodnih izmenjav študentov na nekaterih fakultetah ter
- zaostrene finančne razmere otežujejo delovanje.

Priložnosti:

- atraktivnejše oblike poučevanja;
- še večja povezava pedagoškega in raziskovalnega dela na UNG;
- obmejna lega in čezmejno sodelovanje;
- navezovanje mednarodnih stikov;
- spodbujanje mednarodnih izmenjav;

- učinkovitejši načini promocije UNG med dijaki (preko socialnih omrežij, organizirane obvezne udeležbe na predavanjih in predstavitev UNG na srednjih šolah);
- povečati prepoznavnost Kariernega centra UNG med študenti UNG;
- še več promocije med delodajalci o poklicih, za katere izobražuje UNG;
- sodelovanje s srednjimi šolami (v okviru raznih projektov, ekskurzij, laboratorijskih vaj in podobno);
- pridobivanje dodatnih finančnih sredstev s strani javnih razpisov in preko direktnih pogodb / naročil ter
- sodelovanje z lokalnimi skupnostmi (v okviru raznih projektov, pomoč pri reševanju problemov in podobno).

Nevarnosti:

- odpiranje novih institucij in novih študijskih smeri drugih ponudnikov na Goriškem;
- nadaljnje upadanje vpisa na UNG ter
- ukinjanje študijskih programov zaradi premajhnega interesa za vpis.

5.2 Obstoječa ponudba vseživljenjskega izobraževanja na UNG

Kot že omenjeno, UNG ponuja nekaj vsebin, ki bi lahko predstavljale zametek vseživljenjskega izobraževanja, in sicer lektorate tujih jezikov, Erasmus intenzivne jezikovne tečaje (v nadaljevanju tečaji EILC), tečaje slovenščine za tujce, razna predavanja in delavnice ter mednarodne poletne šole. Na Fakulteti za podiplomski študij UNG (v nadaljevanju FPŠ UNG) so v preteklih letih že organizirali nekaj mednarodnih poletnih šol. V tem poglavju jih podrobneje predstavljamo ter analiziramo njihovo trenutno stanje in potencial.

V pogovoru z gospo Veroniko Piccinini, ki je med drugim koordinatorka lektoratov tujih jezikov in slovenščine ter koordinatorka tečajev EILC na UNG, smo izvedeli nekaj več o prednostih, slabostih in predlogih glede lektoratov tujih jezikov ter tečajev EILC, kar povzemamo v razdelkih 5.2.1, 5.2.2 in 5.2.3.

5.2.1 Lektorati tujih jezikov

Fakulteta za humanistiko UNG (v nadaljevanju FH UNG) organizira lektorate tujih jezikov (angleščina, nemščina, italijanščina, španščina, francoščina), v katere se lahko vključijo tudi zunanji udeleženci. Opažajo, da vsako leto privabijo premalo zunanjih udeležencev (v povprečju le enega ali dva zunanja udeleženca na lektorat). Posledično za izvedbo nekaterih tečajev ne zberejo dovolj vpisanih interesentov, zato se določeni tečaji pogosto ne izvajajo (španščina in francoščina). Tisti potencialni interesenti, ki se za obiskovanje določenega tečaja ne odločijo, so za svojo odločitev navedli naslednje razloge (Piccinini, 2013):

- posamezni lektorat se izvaja v preveč raztegnjenem časovnem obdobju (to je že bilo odpravljeno vsaj pri angleščini);
- za obiskovanje 60-urnega tečaja ne prejmejo ECTS (razen pri slovenščini za tujce);
- urniki lektoratov se prekrivajo z nekaterimi ostalimi predmeti na urnikih programov UNG (a se jih vsako leto trudijo uskladiti);
- slovenščina za tujce se izvaja v popoldanskem času (to je bil večkratni komentar različnih italijanskih interesentov, ki dela ne zaključijo pred 18. uro in bi lahko obiskovali le večerni tečaj) ter
- tečaji so predragi (kljub temu da so ugodnejši od ponudb večine ostalih izobraževalnih institucij).

Izvajalci menijo, da bi lahko k večjem vpisu v lektorate / tečaje doprinesli z bolj obširno promocijo. Vsako leto tečaje oglašujejo na spletni strani UNG, z objavo na Facebook profilu FH UNH, s pomočjo letakov in brošur, ki jih razpošljejo na naslove različnih institucij v novogoriški regiji ter v Gorici in okolici (Italija). Brošure in letake odnesejo tudi na različne lokacije na goriškem in ajdovskem koncu. Služba za stike z javnostjo posreduje pred začetkom novega akademskega leta prek elektronske pošte prijavnico ter vabilo k vpisu vsem zaposlenim, študentom in drugim interesentom.

Da bi k vpisu povabili več ljudi, so izvajalci do sedaj (Piccinini, 2013):

- določene tečaje (angleščino) časovno razporedili v en sam semester (tako so se lažje priključili tudi tuji študenti na izmenjavah, saj je bilo treba pred tem z

njimi individualno delati, da so nadoknadili manjkajoče 4 ECTS, če so na izmenjavo prišli le za pol leta);

- prenovili brošuro in natisnili tudi letake;
- brošure in letake ponujali na bolj številnih mestih ter
- z lektorati neposredno seznanili čim več študentov UNG ob različnih priložnostih.

5.2.2 Tečaji EILC

Tečaji EILC (Erasmus Intensive Language Courses) so specializirani tečaji manj razširjenih jezikov in jezikov, ki se manj poučujejo. Trajajo od 2 do 6 tednov in so organizirani v državah, kjer se te jezike uporablja kot jezike poučevanja v visokošolskih zavodih. FH UNG je septembra 2012 že četrto leto zapored organizirala omenjene tečaje za tuje izmenjavne študente. Namen tečajev je, da tuji študenti spoznajo osnove jezika države gostiteljice, v kateri bodo preživeli obdobje svoje Erasmus izmenjave. Promocija in prepoznavnost slednjih sta veliko boljši, saj je EILC del programa Vseživljenjsko učenje, ki ga koordinira CMEPIUS. Akcija je centralizirana, zato CMEPIUS poskrbi tudi za ustrezno oglaševanje na njihovi spletni strani (Piccinini, 2013).

Organizatorji vsako leto vse tuje univerze, s katerimi UNG sodeluje, obvestijo o možnosti obiskovanja tečajev EILC na UNG, saj se je v praksi pokazalo, da nekateri koordinatorji izmenjav v programu Erasmus v tujini sploh še niso slišali za tečaje EILC in jih svojim izmenjavnim študentom posledično ne priporočijo. Tečaje EILC se uspešno oglašuje tudi na spletni strani UNG ter na blogu. Bivši udeleženci tečajev EILC so se izkazali kot odlični ambasadorji tečajev EILC na UNG, saj na svojih matičnih tujih univerzah pohvalijo tečaj in udeležbo na njem predlagajo svojim mlajšim kolegom. Povratne informacije udeležencev tečajev EILC kažejo, da jih je za tečaje veliko izvedelo prav preko omenjenih povezav. Tudi Facebook se je izkazal za zelo učinkovito obveščevalno sredstvo. Preko objav na Facebook straneh raznih univerz in združenja ESN (Erasmus Student Network) se pridobi zunanje kandidate, ki se vpišejo v tečaj EILC in zapolnijo prazna mesta ter tako z vpisom v tečaj in plačilom nastanitve v študentskem domu UNG doprinesejo dodatna finančna sredstva (v študijskem letu 2011/2012 so na primer pridobili 3 zunanje kandidate, ki

so UNG doprinesli 600 €). Ga. Piccinini je oblikovala zaprto Facebook skupino za tečaje EILC, ki se je izkazala za zelo učinkovito orodje za komuniciranje s tečajniki (pred, med in po tečaju) (Piccinini, 2013).

Tečaje EILC na UNG bi lahko še bolj zapolnili, če ne bi prihajalo do nelojalne konkurence s strani nekaterih drugih ponudnikov tečajev EILC v Sloveniji, na kar je ga. Piccinini že opozorila CMEPIUS, ki je vsaj delno problem že uredil, s tem, da je vzpostavil spletno bazo podatkov (prijav tečajnikov), ki jo administrirajo vsi koordinatorji tečajev EILC v Sloveniji in se med seboj dogovorijo, kdo bo katerega kandidata sprejel. Pojavljal se je še problem predolгих postopkov izdajanja dovoljenja za bivanje (primer turških tečajnikov) ter poznih odobritev izmenjav s strani nekaterih slovenskih univerz / fakultet. Težavi sta bili delno odpravljeni, in sicer tako, da so kontaktirali omenjene fakultete oziroma univerze in jih prosili za hitrejše pošiljanje potrdil o sprejemu na izmenjavo ter s kontaktiranjem ambasad RS v tujini ter Urada za tujce UE Ljubljana (Piccinini, 2013).

5.2.3 Tečaji slovenščine za tujce

Do akademskega leta 2011/2012 je FH UNG poleg 60-urnega lektorata slovenščine za tujce (akreditiranega v okviru programa Slovenistika II. stopnje) izvedla tudi kar nekaj dodatnih začetnih in nadaljevalnih ur lektorata slovenščine za tujce, ki so se ga udeleževali tuji študenti UNG, tujci, zaposleni na UNG ter nekaj zunanjih udeležencev. Tuji študenti UNG in tujci, zaposleni na UNG, so se lektoratov lahko udeležili brezplačno (na podlagi interesa in pričakovanj UNG, da se naučijo slovenščine). Pojavil pa se je problem kritja stroškov, saj je stroške poučevanja nosila FH kot izvajalka, a je razumljivo, da ne more kriti stroškov vsem. Dobro bi bilo razmisliti o uvedbi nekakšne participacije za udeležbo na lektoratu, ne glede na to, katera fakulteta / šola oziroma laboratorij krije stroške poučevanja slovenščine za svoje zaposlene / študente. S tem bi krili del materialnih stroškov (na primer fotokopij), obenem pa bi mogoče s tem dosegli tudi, da bi kandidati lektorat vzeli bolj resno. Večina je sicer zelo motivirana za učenje, vedno pa se najdejo taki, ki lektorat obiskujejo neredno in za učenje niso motivirani, obiskujejo ga le zato, ker je brezplačen. Raziskati bi morali tudi možnost, ali bi UNG v prihodnje lahko postala pooblaščen izpitni center za slovenščino kot tuj jezik, kjer bi tujci pridobili vsaj

osnovno raven javno veljavnega certifikata o znanju slovenščine (to možnost ponujajo mnoge ljudske univerze), vse ravni pa ponuja Center za slovenščino kot drugi / tuj jezik Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani (Piccinini, 2013).

5.2.4 Druge aktivnosti z elementi vseživljenjskega izobraževanja

Značaj vseživljenjskega izobraževanja na UNG imajo tudi srečanja s srednješolskimi učitelji, konference, delavnice, simpoziji in mednarodne poletne šole, delavnice in predavanja v okviru Kariernega centra UNG, znanstveni večeri, degustacije in podobno.

UNG organizira srečanja s srednješolskimi učitelji, in sicer na ravni UNG kot celote, kjer so jim predstavljene predvsem splošne informacije o študiju na UNG, pa tudi na ravni posameznih fakultet in šol, ki vključujejo tudi posebna predavanja, zanimiva za posamezno stroko učiteljev. Na primer na Fakulteti za aplikativno naravoslovje (v nadaljevanju FAN UNG) za profesorje fizike, na Fakulteti za znanosti o okolju (v nadaljevanju FZO UNG) za profesorje kemije in biologije, na Poslovno-tehniški fakulteti (v nadaljevanju PTF UNG) za profesorje računalniških in tehniških predmetov, na FH UNG za profesorje slovenščine ter druga.

UNG organizira v okviru svojih fakultet, šol, raziskovalnih centrov in laboratorijev razne konference, delavnice, simpozije in mednarodne poletne šole. Navajamo le nekaj zadnjih in aktualnih primerov. V okviru Laboratorija za raziskave materialov so v juniju 2013 pripravili III. Dan predstavitve seminarjev, v septembru 2013 pa pripravljajo tudi konferenco z naslovom Eco MaTech – European Conference on Materials and Technologies for Sustainable Growth. V okviru Laboratorija za raziskave v okolju pripravljajo v septembru 2013 Tretji evropski simpozij o fotokatalizi (JEP13) ter posebno delavnico Photocatalysis as a Tool for Sustainability. V okviru Centra za raziskave vina so v juniju 2013 za doktorske študente pripravili delavnico o patentih in inovacijah z naslovom Innovations, patents, communications, negotiations, spin-offs in bio- and related sciences. FH je v aprilu 2013 pripravila Simpozij ob osemdesetletnici zaslužnega profesorja dr. Gregorja Kocijana; Slovenska književnost med tradicijo in inovacijo. Laboratorij za fiziko organskih snovi je v aprilu 2013 organiziral mednarodno znanstveno delavnico na temo grafena. Laboratorij za astrofiziko osnovnih delcev je v marcu 2013

pripravil mednarodno konferenco z naslovom Time and Matter 2013. Na FPŠ UNG pa so v okviru študijskega programa Znanosti o okolju III. stopnja v juniju 2012 pripravili mednarodno poletno šolo z naslovom Advanced Instrumental Techniques for the Monitoring of Aquatic Environments.

Karierni center UNG med študijskim letom organizira razna predavanja in delavnice na temo kariernega razvoja, na katera so vabljeni študenti, diplomanti, pa tudi širša javnost, saj so k udeležbi večkrat povabljeni prijavitelji na območnih enotah Zavoda za zaposlovanje.

UNG med študijskim letom organizira tudi posebna strokovna predavanja, imenovana znanstveni večeri, na katerih ugledni znanstveniki, predavatelji in podjetniki iz Slovenije in tujine predstavljajo svoje znanstvene dosežke. Znanstveni večeri so namenjeni širši javnosti, saj je njihov cilj približati znanost širši publiki in jim s tem olajšati razumevanje znanosti.

Na Visoki šoli za vinogradništvo in vinarstvo (v nadaljevanju VŠVV UNG) vsako leto organizirajo Študentski festival vin, redno pa organizirajo tudi vodene šolske degustacije kot dodatno ponudbo za zainteresirane študente in zaposlene. Degustacije potekajo v skladu z dogovorjeno temo in obravnavajo posamezna področja, sorte, letnike, tehnologije ali druge zanimivosti.

5.3 Predlog izboljšav obstoječe ponudbe

Analiza stanja je pokazala, da je promocija tečajev EILC primerna in dovolj učinkovita, usmeriti pa bi se morali v bolj intenzivno promocijo ostalih tečajev / lektoratov tujih jezikov. Več zunanjih kandidatov bi lahko pridobili, saj (Piccinini, 2013):

- so tečaji relativno poceni (cene se sicer zdijo visoke, a vključujejo zelo veliko število ur in so, v primerjavi z ostalimi ponudniki tečajev tujih jezikov v regiji, zelo ugodne, študenti UNG in zaposleni na UNG imajo pri vpisu v tečaje visok popust);
- so tečaji kvalitetni;
- je UNG v bližini Italije in se veliko Italijanov zanima za učenje slovenščine, kar bi lahko bolje izkoristili ter

- so tečaji ovrednoteni z ECTS, stopnje tečajev (A1, ...) pa usklajene z Evropskim referenčnim okvirom za jezike CEFR (Common European Framework of Reference for Languages).

Nekaj tečajnikov je informacije pridobilo iz razdeljenih brošur, svetovni splet pa je po vsej verjetnosti najbolj učinkovit način oglaševanja. A prav oglaševanje prek spleta je bila šibka točka, saj se je na podlagi povratnih informacij udeležencev tečajev izkazalo, da so se ti zelo težko dokopali do informacije, da so na UNG omenjeni tečaji. Večina je za tečaje izvedela po naključju, in sicer od prijateljev / znancev, ki so nekako bili v stiku z UNG in slučajno vedeli za tečaje, ali pa po naključju (po dolgotrajnem brskanju) po spletu. Naredili smo naslednji primer. V iskalnik (v našem primeru Google) spletnega brskalnika (v našem primeru Mozilla Firefox) smo vpisali naslednje besede: tečaji tujih jezikov na UNG. Tečaji se pojavijo na 3. mestu, pa še to le direktna povezava na prijavnico, nikjer (tudi na nižjih mestih) pa se ne pojavi povezava na splošne opise tečajev. Potrebno bi se bilo torej usmeriti v bolj učinkovito promocijo in lažje iskanje informacij o lektoratih prek spleta.

Koordinatorica meni, da bi vpis zunanjih udeležencev na lektoratih in s tem zagotovitev dodatnih finančnih sredstev lahko povečali na naslednje načine (Piccinini, 2013):

- z organizacijo vsakoletnega spletnega nagradnega jezikovnega kviza – nagrada bi bila brezplačna udeležba na eni stopnji izbranega lektorata (posredno bi bila to dobra reklama za lektorate in bi na daljši rok privabilo več zunanjih interesentov);
- prek intenzivnega oglaševanja v Italiji (predvsem lektorata slovenščine za tujce) – tu bi potrebovali dovoljenje za reklamiranje lektoratov / tečajev v Italiji, dogovoriti bi se morali, kako obsežne tečaje bi ponujali ter če lahko zbirajo neformalne prijave interesentov in na podlagi teh oblikujejo ponudbo za izvedbo tečaja, ki bo finančno ugodna za UNG;
- intenzivnejše oglaševanje v medijih (do sedaj za to izvajalci niso namenjali sredstev, a dobro bi bilo imeti vsaj kakšno objavo v medijih);

- prek organizacije »custom made courses« - specifični tečaji za specifične skupine udeležencev (na primer priprave na maturo, tečaji za podjetja, osvežitveni tečaji za bodoče študente in podobno) ter
- dobro bi se bilo pozanimati, če bi lahko izvajali javno veljavne izpite iz slovenščine za tujce (kot Center za slovenščino kot drugi / tuj jezik Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani oziroma ljudske univerze).

Prek boljšega obveščanja študentov UNG o možnosti, da so v okviru bolonjskega študija upravičeni do pridobivanja tako imenovanih odprtih ECTS, bi se prav tako več študentov UNG udeležilo lektoratov in pridobilo ECTS, ki bi jim bile s strani študijske komisije priznane. Ta predlog sicer neposredno ne bi privabil zunanjih udeležencev oziroma zagotovil dodatnih finančnih sredstev, saj ti študenti za udeležbo na tečaju ne bi plačali, bi jih pa morda to spodbudilo, da bi se (proti plačilu) kasneje vpisali še v naslednjo stopnjo lektorata (Piccinini, 2013).

Predlagamo pa še, da bi s tečaji bolje seznanili tudi alumne UNG, jih povabili k vpisu in tudi njim (tako kot zaposlenim in študentom UNG) omogočili vpis pod cenovno ugodnejšimi pogoji.

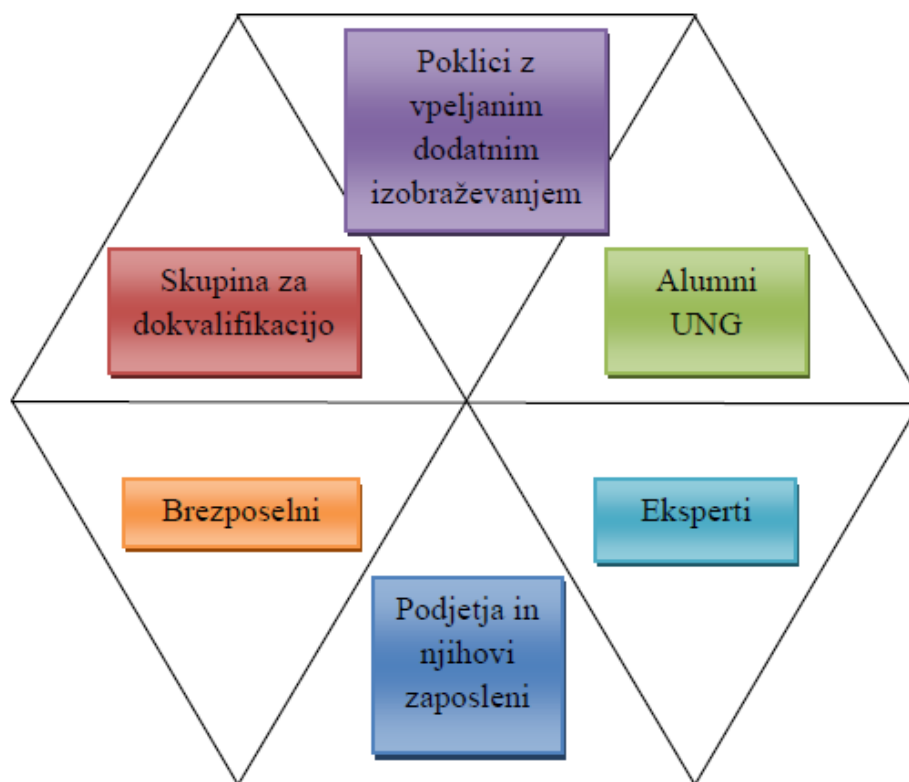
5.4 Možnosti za razširitev ponudbe na UNG

Oblikovati želijo atraktivno ponudbo izobraževanja, ki bi privabila ciljno publiko. Pri tem želijo izkoristiti primerjalne prednosti, ki jih ima UNG kot univerza. S tega stališča ni smiselno ponujati vsebine, ki jih masovno že ponujajo ostali ponudniki na Goriškem. V nadaljevanju predstavljamo potencialno ciljno publiko, možne oblike in vsebine vseživljenjskega izobraževanja na UNG.

5.4.1 Ciljne skupine

Zavedamo se, da moramo pri identificiranju ciljne publike in oblikovanju ponudbe vseživljenjskega izobraževanja izhajati predvsem iz dovolj močnega motiva udeležencev, na podlagi katerega se bodo ti pripravljene odločiti in nameniti finančna sredstva za dodatna izobraževanja. V trenutnih razmerah je namreč nerealno pričakovati, da se bodo ljudje odločali za vseživljenjsko izobraževanje zgolj na podlagi motivov iz preteklih let, ko je veljajo, da se ljudje preprosto moramo

izobraževati v vseh življenjskih obdobjih, da ostajamo aktivni. Zanimivih se nam zdi predvsem šest ciljnih skupin, ki jih prikazuje slika 1, podrobneje pa jih predstavljamo v nadaljevanju.

Slika 1: Ciljne skupine za vseživljenjsko izobraževanje na UNG

1. Skupina za dokvalifikacijo – ljudem, ki so v preteklosti v okviru visokošolskega izobraževanja opravili del izpitov, a izobraževanja niso zaključili in so že izkoristili možnost rednega študija, bi v sklopu vseživljenjskega izobraževanja omogočili zaključek študija in pridobitev dodatnih znanj ter formalne izobrazbe. Priznavanje pridobljenega znanja, ki so ga posamezniki pridobili na drugih akreditiranih študijskih programih oziroma visokošolskih ustanovah, je mogoče v skladu z Merili za prehode med študijskimi programi in Merili za kreditno vrednotenje študijskih programov po ECTS, ki jih je sprejel NAKVIS, ter na podlagi Pravilnika o priznavanju predhodno pridobljenega znanja v višjem strokovnem izobraževanju (2010). Na podlagi omenjenega Pravilnika poteka tudi priznavanje znanj, kompetenc, usposobljenost ali zmožnosti, pridobljenih z neformalnim učenjem. Posameznikom

bi pri tem v sodelovanju s Kariernim centrom UNG nudili pomoč in svetovanje, kako v konkretnem primeru najustrezneje pridobiti izobrazbo in kako se nato zaposliti.

2. Skupina za dodatna izobraževanja za regulirane in druge poklice (na primer za učitelje, zdravnike) – v to skupino sodi področje tako imenovanih reguliranih poklicev in poklicnih dejavnosti ter področje izobraževanja za strokovne delavce v vzgoji in izobraževanju. »Regulirani poklici oziroma regulirane poklicne dejavnosti so tiste, za katere mora posameznik, ki jih želi opravljati, izpolnjevati z zakonom ali drugim predpisom določene pogoje. Poklice oziroma dejavnosti opredeli država, ker so za njihovo opravljanje potrebni določena znanja in veščine« (Regulirani poklici, 2013). V Sloveniji Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve vodi Evidenco reguliranih poklicev oziroma reguliranih poklicnih dejavnosti (2006). V državah EU, EGP in Švicarske konfederacije se regulirani poklici razlikujejo glede na državo, tako po številu kot tudi glede vrste, vsaka država članica ima svojo evidenco reguliranih poklicev (Regulirani poklici, 2013). Strokovni delavci v vzgoji in izobraževanju na primer napredujejo v nazive, in sicer v skladu s 105. členom Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja ter Pravilnikom o napredovanju zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v nazive (2002). Na podlagi omenjenega Pravilnika potrebujejo za napredovanje mnenje učiteljskega zbora, dokazila o opravljenem dodatnem strokovnem delu in dokazila o uspešno končanih programih nadaljnjega izobraževanja in usposabljanja v vzgoji in izobraževanju oziroma dokazila o pridobljenih dodatnih funkcionalnih znanjih. FH UNG je že do sedaj vsako leto organizirala seminar za profesorje slovenščine, in sicer na tematiko književnosti na maturi, UNG pa lahko ponudi še precej znanj za omenjene skupine. Tudi na FZO UNG menijo, da bi poklic okoljskega tehnologa moral postati reguliran poklic, torej da bi se z okoljsko problematiko v industriji in drugje ukvarjali le za to usposobljeni strokovnjaki. Menijo še, da bi bila potrebna redna izobraževanja omenjenih strokovnjakov v času njihovega službenega delovanja.

3. Alumni UNG – alumni oziroma diplomanti UNG so vsekakor močna ciljna skupina, saj Univerzo že poznajo in bi se na podlagi predhodnih izkušenj nekateri odločili tudi za nadaljnja izobraževanja, bodisi individualna ali pa skupinska v okviru podjetij.

4. Eksperti – ljudje, ki potrebujejo specifična znanja, ki jih lahko ponudijo raziskovalci v laboratorijih in centrih UNG (vezano na posebno opremo, tehnike, metode). Na tem področju lahko UNG znanja ponudi tudi širši svetovni publiki in ne le regionalno omejeni. V Viziji razvoja UNG (2007) je izpostavljeno, da je raziskovalno in ekspertno delo osnova za izvajanje izobraževalnega procesa na UNG, biti hoče raziskovalna in v mednarodnem prostoru konkurenčna visokošolska inštitucija, kjer se znanje prenaša v podjetniško okolje. Univerza posveča veliko pozornost raziskovalnemu delu, zato menimo, da bi lahko tudi v okviru vseživljenjskega izobraževanja trgu ponudili specifična vrhunska znanja, ki sicer niso namenjena množični publiki, a jih ne ponuja nihče in bi v tem bili posebni. Ob tem je pomembno tudi dejstvo, da želi biti Univerza mednarodno konkurenčna, kar pomeni, da bi ta vrhunska znanja vsekakor morali ponuditi in privabiti tudi zainteresirano mednarodno publiko.

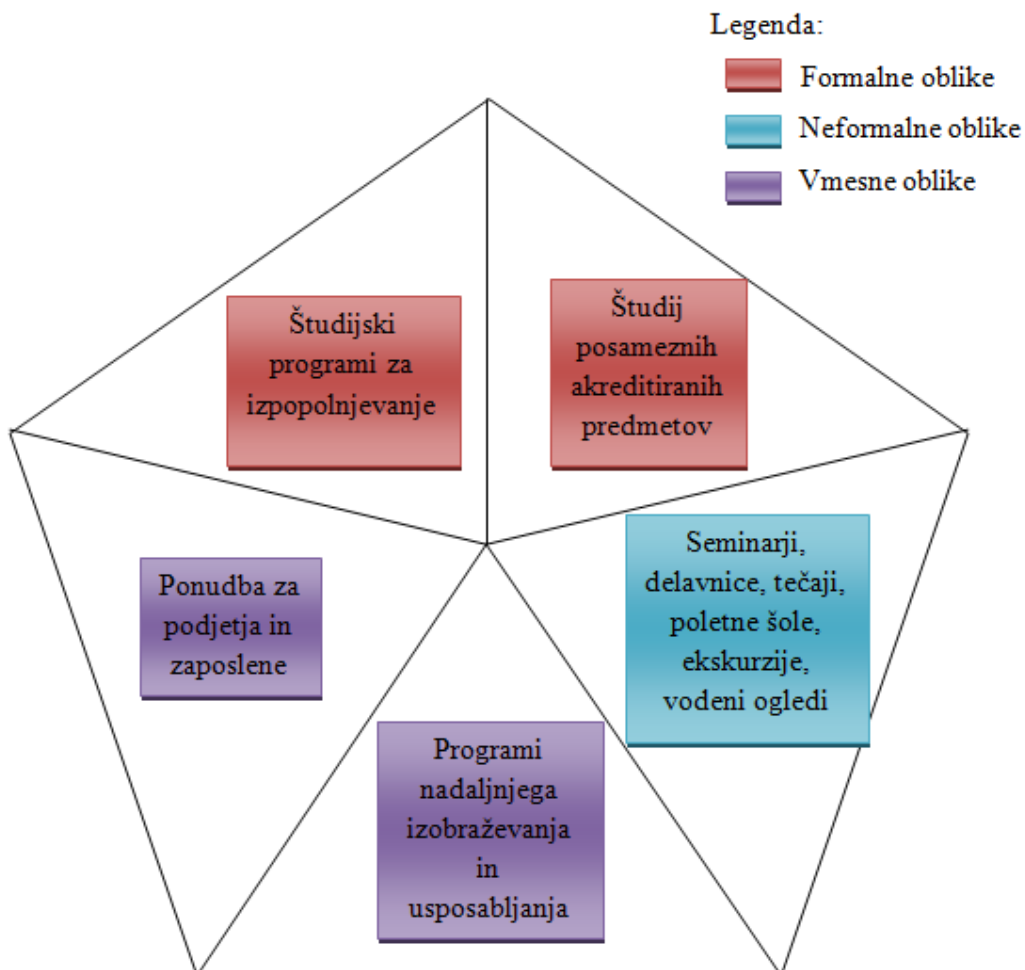
5. Podjetja in njihovi zaposleni – z vnaprej oblikovanimi vprašanji za intervju s predstavniki iz podjetij, ki sodelujejo pri praktičnem usposabljanju (rezultate bomo predstavili v 5.5 poglavju), smo se želeli prepričati, kakšno je zanimanje med podjetji za omenjeno področje. Menimo namreč, da predstavljajo praktična usposabljanja pomemben konstruktiven most med univerzo in podjetji, ki ga velja izkoristiti tudi na področju vseživljenjskega izobraževanja. Kot kažejo konkretne pobude, ki jih je UNG prejela s strani podjetij, je vsekakor smiselno v obravnavo vseživljenjskega izobraževanja vključiti tudi ta segment. Nekaj podjetij je že izrazilo željo po sodelovanju z UNG na področju izobraževanja zaposlenih, kot je predstavljeno v diplomskem delu Tamare Benedejčič z naslovom Analiza sodelovanja med UNG in delodajalci pri zaposlovanju diplomantov (Benedejčič, 2011). Nekatera podjetja pa sodelujejo oziroma so z UNG v preteklosti že sodelovala preko diplomskih, magistrskih in doktorskih del, raznih raziskav, praktičnega usposabljanja ter na področju izobraževanja zaposlenih. Vsekakor je eden izmed poglobitvenih ciljev, da bi podjetja sama prepoznavala ter izrazila željo in potrebo po sodelovanju z UNG. Pri tej obliki vseživljenjskega izobraževanja velja omeniti predvsem povezavo s Pisarno za prenos tehnologij UNG (2013), katere namen je povezati UNG s slovenskimi in tujimi podjetji ter jim ponuditi številne možnosti sodelovanja. Nekatere od možnosti so izmenjava strokovnega znanja, uporaba laboratorijske opreme in prostorov, nudenje že obstoječih rešitev, pa tudi pomoč pri iskanju novih rešitev in še nekatere

druge oblike sodelovanja, kot na primer možnost partnerskega sodelovanja s podjetji in univerzami na slovenskih in tujih razpisih. Ocenjujemo, da je večino teh možnosti možno navezati tudi na vseživljenjsko izobraževanje.

6. Brezposelni – v Kariernem centru UNG bi posameznikom svetovali, kateri poklici so trenutno in bodo v prihodnosti najbolj iskani ter jih spodbuditi k izobraževanju. Strokovnjaki pravijo (Stanič Lang in Urbančič, 2009), da bodo v prihodnosti najpomembnejši sektorji za zaposlovanje informatika in telekomunikacije, transport in logistika, varnost, udobje, zdravstvena nega in vseživljenjsko izobraževanje. Zelo iskana delovna mesta so napovedana na področju visoke tehnologije, zaradi demografskih trendov bo večje povpraševanje po kadrih na področju zdravstvene nege, zaradi sprememb v naravi pa po kadrih s področja ekologije. Med omenjenimi trendi bodočih poklicev je precej takih, za katere izobražujejo na UNG, torej je potencial vsekakor dober. Brezposelni pa lahko dopolnijo znanja tudi na področju svojih pristočasnih interesov (na primer umetnosti) in si s tem odprejo dodatno možnost iskanja zaposlitve, na primer preko dodatnih usposabljanj za podjetništvo. Pri tem vidimo potencial v povezavi s Primorskim tehnološkim parkom. Možna je tudi povezava z Zavodom za zaposlovanje.

5.4.2 Možne oblike vseživljenjskega izobraževanja

Možne oblike vseživljenjskega izobraževanja lahko v grobem razdelimo na formalne in neformalne (slika 2). Vse navedene oblike se nam zdijo zanimive za UNG, zato jih v nadaljevanju podrobneje predstavljamo. Formalni obliki sta študijski programi za izpopolnjevanje (opredeljeni so v ZViS-u, podrobneje pa smo jih opisali že v enem izmed začetnih poglavij) in študij posameznih predmetov obstoječih akreditiranih študijskih programov. Na sliki 2 smo formalne oblike obarvali z rdečo barvo. Med neformalne oblike sodijo seminarji, delavnice, tečaji, poletne šole, ekskurzije, vodeni ogledi in podobno. Na sliki 2 so obarvane z modro barvo. Predstavljamo pa še dve vmesni obliki med formalnim in neformalnim izobraževanjem, in sicer programi nadaljnega izobraževanja in usposabljanja ter ponudba za podjetja in njihove zaposlene. Ti sta na sliki 2 obarvani z vijolično barvo. V nadaljevanju izpostavljam še bistvene značilnosti posameznih oblik, in sicer predvsem, kakšen je pogoj za izvajanje in kaj udeleženci prejmejo ob koncu izobraževanja.

Slika 2: Formalne, neformalne in vmesne oblike vseživljenjskega izobraževanja

Študijski programi za izpopolnjevanje:

- najprej je potrebno pridobiti posebno akreditacijo pri NAKVIS-u ter
- po opravljenem študijskem programu za izpopolnjevanje udeleženci prejmejo javno veljavno listino.

Študij posameznih obstoječih predmetov akreditiranih študijskih programov:

- obstoječi predmeti so že del akreditiranih študijskih programov, zato so ovrednoteni z ECTS ter
- po opravljenem posameznem predmetu udeleženci prejmejo potrdilo o izobraževanju, ovrednoteno s kreditnimi točkami.

Programi nadaljnega izobraževanja in usposabljanja (na primer zaposlenih v vzgoji in izobraževanju):

- pridobiti je potrebno potrditev Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, ki jih nato vsako šolsko leto objavi v posebnem Katalogu programov nadaljnega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju ter
- udeleženci ob koncu prejmejo posebna potrdila, ki jim omogočajo napredovanje oziroma možnost nadaljnjega dela (zgolj potrdilo o udeležbi ali pa potrdilo s številom pridobljenih točk za napredovanje).

Ponudba za podjetja in njihove zaposlene:

- oblika, termin in trajanje izobraževanja so odvisni od želje in potrebe posameznega podjetja;
- izobraževanje se lahko izvaja na lokaciji podjetja ali pa v prostorih izvajalca izobraževanja ter
- končno potrdilo je odvisno od želje podjetja.

Neformalne oblike (seminarji, delavnice, tečaji, poletne šole in drugo):

- izvajanje po predhodno najavljenih terminih in tematikah ter
- udeleženci ob koncu prejmejo potrdilo o udeležbi.

5.4.3 Možne vsebine vseživljenjskega izobraževanja

Potencialno ponudbo vsebin vseživljenjskega izobraževanja na UNG smo oblikovali s pomočjo dekanov vseh fakultet in šol UNG.

1. V okviru Visoke šole za umetnost (v nadaljevanju VŠU UNG) predlagajo posamezne sklope (predmete) znotraj Digitalnega praktikuma I in II (pretežno praktični predmeti, ki so ovrednoteni praviloma vsak z 2 ETCS). Primerni sklopi: video grafika, kamera (snemanje), zvok, montaža. Vsi ti sklopi so na začetnem nivoju znotraj Digitalnega praktikuma I in na nadaljevalnem nivoju znotraj Digitalnega praktikuma II. Znotraj nosilnih modulov Animacija I, Fotografija I in Videofilm I predlagajo posamezne projekte. Tu bi bil potreben poseben dogovor (glede na možnosti prostih mest in morebitno dodatno doplačilo), saj je izvedba projekta velikokrat vezana na potovanje in bivanje izven kraja šole. Znotraj

teoretičnih predmetov je vedno možen dogovor, da zainteresirani posameznik lahko prisostvuje na posameznih predavanjih.

2. V okviru FH UNG bi lahko pripravili dva modula Slovenska književnost in Slovenski jezik, ki bi združevala različne vsebine iz predmetov, ki jih izvajajo, vendar na bolj poljudni ravni kot za študente. Vključili bi vsebine iz obveznih in izbirnih predmetov. Druga možnost je izvajanje izbirnih predmetov, za katere ni potrebno predznanje s področja obveznih predmetov. Na smeri Kulturna zgodovina novih predmetov v okviru vseživljenjskega izobraževanja trenutno ne predvidevajo, lahko pa bi iz nekaj predmetov pripravili module: na primer Politična zgodovina, vojne in revolucije, Zgodovina vsakdanjega življenja, Zgodovina goriškega prostora in podobno. Na drugi stopnji so predmeti že toliko zahtevni, da jih ne bi mogli ponujati kot vseživljenjsko učenje.

3. Na VŠVV UNG predlagajo nekatere specifične predmete kot so: Ekonomika v vinogradništvu in vinarstvu, Osnove mikrobiologije, Osnove vinarstva, Osnove vinogradništva, Pregled svetovnega vinogradništva in vinarstva, Nadzor kakovosti grozdja in vina, Trženje vina, Kmetijstvo in okolje, Računovodstvo in vodenje evidenc, Promocija vina, Žganjekuha, Sekundarni metaboliti v grozdju in vinu, Sensorika vina, Sodobne tehnike pri predelavi vina, Trsničarstvo in selekcija vinske trete, Varstvo vinske trete in integrirana pridelava grozdja. Kot samostojni tečaj predlagajo Osnove v sensoriki vina.

4. Na FZO UNG se jim zdi večina predmetov primernih za ponudbo tudi v okviru vseživljenjskega izobraževanja.

5. Na PTF UNG kot vsebinsko primerne predmete navajajo Podjetniški seminar, Marketing, Delovno in organizacijsko pravo, Ekonomika in organizacija projektov, Logistika, Management tehnologij, Računalniško podprto projektiranje (tečaj Auto CAD-a), Ekonomika za inženirje, Izbrana poglavja iz uporabne matematike, Uvod v sodobne tehnološke sisteme, Inovacije in intelektualna lastnina, Sodobni materiali, Odkrivanje zakonitosti v podatkih, Metode in sistemi za podporo odločanja, Optimiranje virov in procesov, Strateško vodenje podjetja. Predvidevajo, da bodo zanimivi tudi novi predmeti, ki jih pripravljajo: Računalniško programiranje, Računalniško podprto načrtovanje, E-poslovanje, Sodobne računalniške metode,

Modeliranje in simulacija, Multimedija, Spletne tehnologije, Računalniki in kreativnost, Računalniki in umetnost, Računalniška grafika, Mobilni sistemi ter Razvoj novih izdelkov in storitev. Predlagajo tudi kratke tečaje inženirskih in računalniških predmetov za učitelje ustreznih strok (na primer v tehniških gimnazijah).

6. Tudi na FAN UNG bi lahko ponudili kakšen specifični predmet kot na primer Matematični praktikum, Računalniško programiranje (programi Mathematica, Matlab ipd.), Računalniško zajemanje podatkov (predznanje elektronike, C++) ter posamezna dodatna znanja iz fizike s predmeti Biofizika, Nanoelektronika, Nanostrukturirani materiali, Pravo intelektualne lastnine. Predlagajo kratke tečaje za učitelje (izbrana poglavja iz fizike za učitelje).

7. Na več fakultetah omenjajo možnost, da bi določene izbirne vsebine morda izvajali v poletnem času v obliki poletne šole.

8. Specifična znanja za eksperte s področja raziskovalnih laboratorijev in centrov. Gre za zelo specialna znanja s področja fizike in astrofizike, raziskav materialov, okolja, atmosfere in vina, večfaznih procesov, kvantne optike, področja systemske in informacijske tehnologije, biomedicinskih znanosti in inženiringa ter humanistike, ki jih je mogoče v obliki delavnic ponuditi mednarodni strokovni javnosti. Obstaja možnost povezave z diseminacijskimi aktivnostmi projektov.

Poleg ponudbe konkretnih predmetov obstoječih akreditiranih študijskih programov, ki bi bila namenjena vsem predhodno definiranim potencialnim ciljnim skupinam, lahko UNG ponudi tudi kar nekaj področij nadaljnjega izobraževanja in usposabljanja zaposlenih v vzgoji in izobraževanju (izobraževanje učiteljev in profesorjev na področju matematike, fizike, računalništva, podjetništva, humanistike in drugo), organizira poletne šole ter ponudi specifične vsebine za eksperte. Kot že omenjeno, FH UNG vsako leto organizira seminar za profesorje slovenščine na tematiko književnosti na maturi in velja z njim nadaljevati tudi v prihodnje, poleg tega pa bi po mnenju sodelavke FH UNG (Piccinini, 2013) v bodoče lahko organizirali tudi delavnico za učitelje tujih jezikov, in sicer na področju metodologije poučevanja jezikov (takih ponudnikov izobraževanj, še posebej na Goriškem, skoraj ni). Prav tako bi po mnenju sodelavke FH UNG (Piccinini, 2013) lahko UNG v

prihodnje postala pooblaščen izpitni center za slovenščino kot tuj jezik, kjer bi tujci pridobili javno veljavni certifikat o znanju slovenščine. Smiselno je nadaljevati z organiziranjem mednarodnih poletnih šol in jih oblikovati tudi na drugih študijskih programih na področju aktualnih tematik. Na FZO UNG pa predlagajo, da bi, v kolikor bi poklic okoljskega tehnologa postal eden izmed reguliranih poklicev, zanj lahko izvajali redna izobraževanja strokovnjakov. Na podlagi vseh predlaganih potencialnih vsebin bi oblikovali tudi razne neformalne oblike vseživljenjskega izobraževanja, ki bi bile namenjene vsem predhodno opredeljenim ciljnim skupinam.

5.5 Izsledki nekaterih predhodnih raziskav

Izsledki intervjujev s predstavniki podjetji, ki so sodelovala pri praktičnem usposabljanju študentov PTF v študijskem letu 2011/2012:

V času praktičnega usposabljanja študentov PTF UNG smo v študijskem letu 2011/2012 oblikovali vprašanja za intervju z delodajalci, s katerim smo želeli izvedeti nekaj podrobnosti v zvezi z izobraževanji kadra v njihovih podjetjih (vprašalnik je priložen v prilogi 2). Rezultati so potrdili, da podjetja sicer spodbujajo svoje zaposlene, da se dodatno izobražujejo, v večini primerov jim krijejo stroške izobraževanja (predvsem, ko gre za izobraževanja za delovno mesto), ta izobraževanja so obvezna, pogosto zakonsko predpisana in se odvijajo znotraj delovnega časa posameznika. Gre predvsem za izobraževanja na področju tujih jezikov, pridobivanja mehkih znanj (večin timskega dela, komunikacije), tehničnih specialnih znanj, računalniških znanj, varstva pri delu in podobno. Večina podjetij nudi svojim zaposlenim dodatna izobraževanja v okviru svojih zmožnosti znotraj podjetja oziroma pošlje na izobraževanje nekaj zaposlenih, ki potem delijo svoje znanje z ostalimi sodelavci. Nekatera izobraževanja torej potekajo interno znotraj podjetja, za nekatera pa imajo najete zunanje izvajalce. V kolikor se želijo zaposleni dodatno izobraževati in študirati ob delu, morajo stroške izobraževanja v večini primerov kriti sami.

Med intervjujem so bili delodajalci seznanjeni tudi s posebno ponudbo UNG za podjetja in njihove zaposlene, da bi se pozanimali o njihovem interesu. Ideja se sicer večini zdi zanimiva in koristna, a konkretnih možnosti sodelovanja niso izpostavljali.

6 RAZISKAVA O VSEBINAH IN OBLIKAH VSEŽIVLJENJSKEGA IZOBRAŽEVANJA MED DIPLOMANTI PTF

Z namenom, da bi v praksi preverili potencial izvajanja in interes udeležencev vseživljenjskega izobraževanja na UNG, smo se odločili, da anketiramo eno izmed ciljnih skupin vseživljenjskega izobraževanja na UNG, in sicer njene diplomante. Vsekakor vsebine vseživljenjskega izobraževanja niso namenjene le diplomantom, izbrali smo jih, ker gre za populacijo, ki nam je relativno dostopna in ker po našem mnenju predstavljajo pomembno ciljno skupino. Oblikovali smo spletno anketo, za obravnavano populacijo pa smo vzeli diplomante PTF UNG (diplomanti programov Ekonomika in vodenje proizvodnih in tehnoloških sistemov, Gospodarski inženiring I. stopnje in Gospodarski inženiring II. stopnje), saj ti predstavljajo velik delež alumnov UNG. Predstavljajo namreč kar 64 % vseh diplomantov, ki so zaključili dodiplomski študij na UNG, na drugi stopnji pa njihov delež prav tako ni zanemarljiv, saj predstavljajo 70 % vseh, ki so zaključili študij programov na drugi stopnji UNG (Podatki o diplomantih UNG, 2013). Raziskavo smo naredili v prvi polovici meseca maja 2013. Oblikovali smo nekaj hipotez, ki smo jih želeli z raziskavo preveriti.

Hipoteza 1: Diplomante Poslovno-tehniške fakultete, ki se jim zdi vseživljenjsko izobraževanje pomembno, bi zanimala oblika študija predmetov obstoječih študijskih programov.

Hipoteza 2: Diplomanti Poslovno-tehniške fakultete, ki se jim zdi vseživljenjsko izobraževanje pomembno, bi se odločili za izobraževanje največ enkrat do dvakrat tedensko, preko daljšega obdobja (2 do 3 mesece).

Hipoteza 3: Precejšnji delež diplomantov Poslovno-tehniške fakultete, ki se jim zdi vseživljenjsko izobraževanje pomembno, bi zanimalo dodatno izobraževanje na področju računalniških vsebin.

Hipoteza 4: Diplomanti Poslovno-tehniške fakultete, ki se jim zdi vseživljenjsko izobraževanje pomembno, bi se udeležili izobraževanja, če bi se izvajalo v angleščini.

Spletna anketa je bila iz Alumni pisarne UNG poslana na spletne naslove omenjenih diplomantov (pri tem smo upoštevali, da so se nekateri predhodno opredelili, da ne želijo prejemati obvestil z UNG, zato teh nismo vključili v raziskavo) in jih prosili za sodelovanje. Če bi želeli dobiti zanesljive zaključke za celotno populacijo diplomantov PTF, ki jih je 400 (podatek velja za maj 2013) (Podatki o diplomantih UNG, 2013), bi potrebovali vzorec 196 diplomantov. Anketa je bila poslana na 360 naslovov, izpolnilo pa jo je 127 diplomantov, torej se je odzvalo 35 % anketirancev. Statistika kaže, da pridobljen vzorec ni dovolj reprezentativen (potrebovali bi vsaj 186 odgovorov), da bi lahko sklepali splošne zaključke. Dejansko se v naši raziskavi osredotočimo samo na tiste diplomante, ki so pri 1. vprašanju odgovorili, da se jim zdi vseživljenjsko izobraževanje pomembno. Zanima nas namreč razvoj modela, ki bo v čim večji meri ustrezal njihovim željam in pričakovanjem. Diplomanti se očitno zavedajo pomena vseživljenjskega izobraževanja, saj je s slike 3 razvidno, da velika večina (96 %) označuje vseživljenjsko izobraževanje kot pomembno, le 3 % menijo, da ni pomembno, 1 % anketirancev pa na vprašanje ni odgovoril.

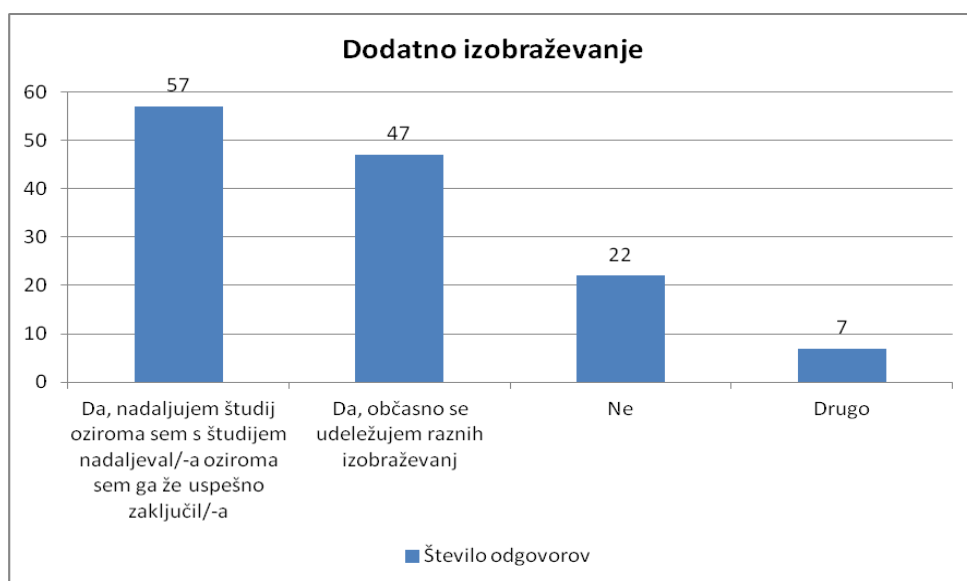
Naša obravnavana statistična populacija pri analizi vprašalnika ima torej velikost 124 (število anketiranih diplomantov, ki se jim zdi vseživljenjsko izobraževanje pomembno). V nadaljevanju predstavljamo analizo odgovorov, anketni vprašalnik pa je dodan v prilogi 1.

Slika 3: Pomembnost vseživljenjskega izobraževanja

2. Ali se po končanem študiju na prvi stopnji dodatno izobražujete?

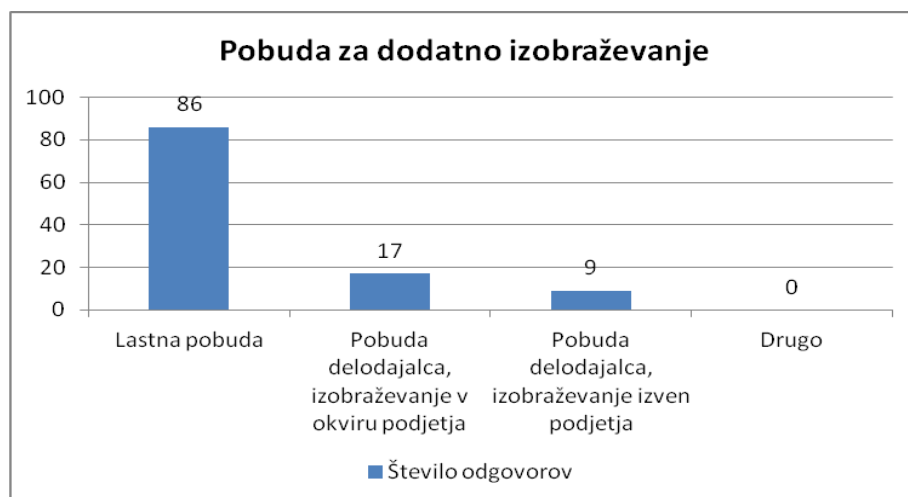
Pohvalno je dejstvo, da se večina anketirancev tudi po končani prvi stopnji študija dodatno izobražuje. Anketiranci so lahko označili več odgovorov, zato rezultatov ne moremo prikazati v odstotkih. Slika 4 prikazuje, da jih največ (57 anketirancev) nadaljuje študij oziroma so s študijem nadaljevali oziroma so ga že uspešno zaključili, veliko pa je takih (47 anketirancev), ki se občasno udeležujejo raznih izobraževanj. 22 anketirancev pravi, da se po končanem študiju na prvi stopnji dodatno ne izobražuje. Med drugo pa so anketiranci navajali samoiniciativno in neformalno izobraževanje, izobraževanja na delu, nekateri razmišljajo, da bi po nekaj letih premora nadaljevali z izobraževanjem, nekateri čakajo na ugodnejše čase, nekateri pa si izobraževanja želijo, a jim tega delodajalec ne omogoči.

Slika 4: Dodatno izobraževanje po končani prvi stopnji študija

3. Če ste na vprašanje številka 2 odgovorili z »da«, odgovorite na to vprašanje, sicer nadaljujte z vprašanjem številka 4. Na čigavo pobudo se dodatno izobražujete (označite lahko več možnosti)?

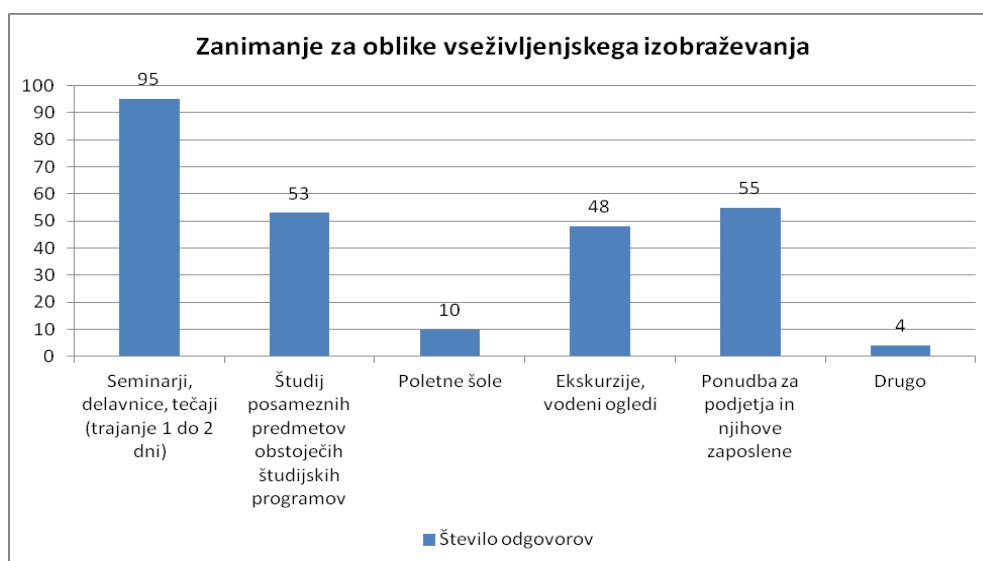
Na to vprašanje ni odgovarjalo 26 anketirancev (torej 22 tistih, ki so pri prejšnjem vprašanju odgovorili z »ne« ter 4 taki, ki so pri prejšnjem vprašanju pod drugo navedli, da se trenutno ne izobražujejo oziroma razmišljajo, da bi po daljšem premoru nadaljevali z izobraževanjem), saj smo za odgovor prosili le tiste, ki so se pri prejšnjem vprašanju opredelili, da se dodatno izobražujejo po končani prvi stopnji. Vseeno pa so anketiranci lahko označili več odgovorov, zato rezultatov ne moremo prikazati v odstotkih. Največ anketirancev (slika 5) se dodatno izobražuje na lastno pobudo (86 anketirancev), nekaj pa tudi na pobudo delodajalca, katerih izobraževanje poteka v okviru podjetja (17 anketirancev), oziroma na pobudo delodajalca, katerih izobraževanje poteka izven podjetja (9 anketirancev). Pod drugo niso navajali odgovorov.

Slika 5: Pobuda za dodatno izobraževanje

4. Katere oblike vseživljenjskega izobraževanja bi Vas zanimale (označite lahko več možnosti)?

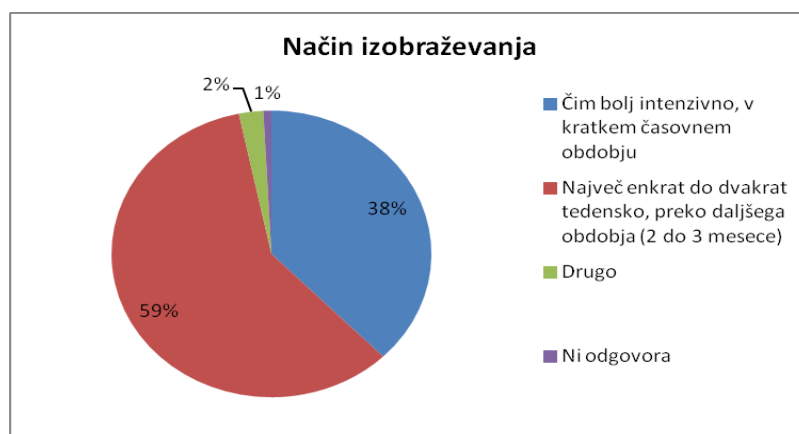
Anketiranci so lahko označili več odgovorov, zato rezultatov ne moremo prikazati v odstotkih. Med odgovori močno izstopa zanimanje za seminarje, delavnice in tečaje (95 odgovorov), precej anketirancev zanima ponudba za podjetja in njihove zaposlene (55 odgovorov), pa tudi študij posameznih predmetov obstoječih študijskih programov (53 odgovorov). Najmanj zanimanja je za poletne šole, med drugo pa so anketiranci navajali, da bi se odločili za ustrezno kombinacijo glede na potrebe in ponudbo, nekateri pa izpostavljajo tečaje tujih jezikov ter izobraževanje iz knjig in svetovnega spleta (slika 6). Hipotezo 1 (Diplomante Poslovno-tehniške fakultete, ki se jim zdi vseživljenjsko izobraževanje pomembno, bi zanimala oblika študija predmetov obstoječih študijskih programov) torej sprejmemo. Vsekakor pa ne gre zanemariti dejstva, da je največ zanimanja za seminarje, delavnice in tečaje, kar bi bilo potrebno upoštevati pri izvajanju ponudbe izobraževanja na UNG.

Slika 6: Zanimanje za oblike vseživljenjskega izobraževanja

5. Če bi se odločili za nekoliko obsežnejši program vseživljenjskega izobraževanja, kakšen način izobraževanja bi Vam najbolj ustrezal?

Večini anketirancev (59 %) bi najbolj ustrezalo izobraževanje največ enkrat do dvakrat tedensko, preko daljšega časovnega obdobja (2 do 3 mesece). Nekateri (38 %) bi se raje izobraževali čim bolj intenzivno, v kratkem časovnem obdobju. Pod drugo so navajali še, da se težko opredelijo in je odvisno od predmeta, nekaterim pa je tudi vseeno. 1 % anketirancev na to vprašanje ni odgovorilo (slika 7). Hipotezo 2 (Diplomanti Poslovno-tehniške fakultete, ki se jim zdi vseživljenjsko izobraževanje pomembno, bi se odločili za izobraževanje največ enkrat do dvakrat tedensko, preko daljšega obdobja) torej sprejmemo.

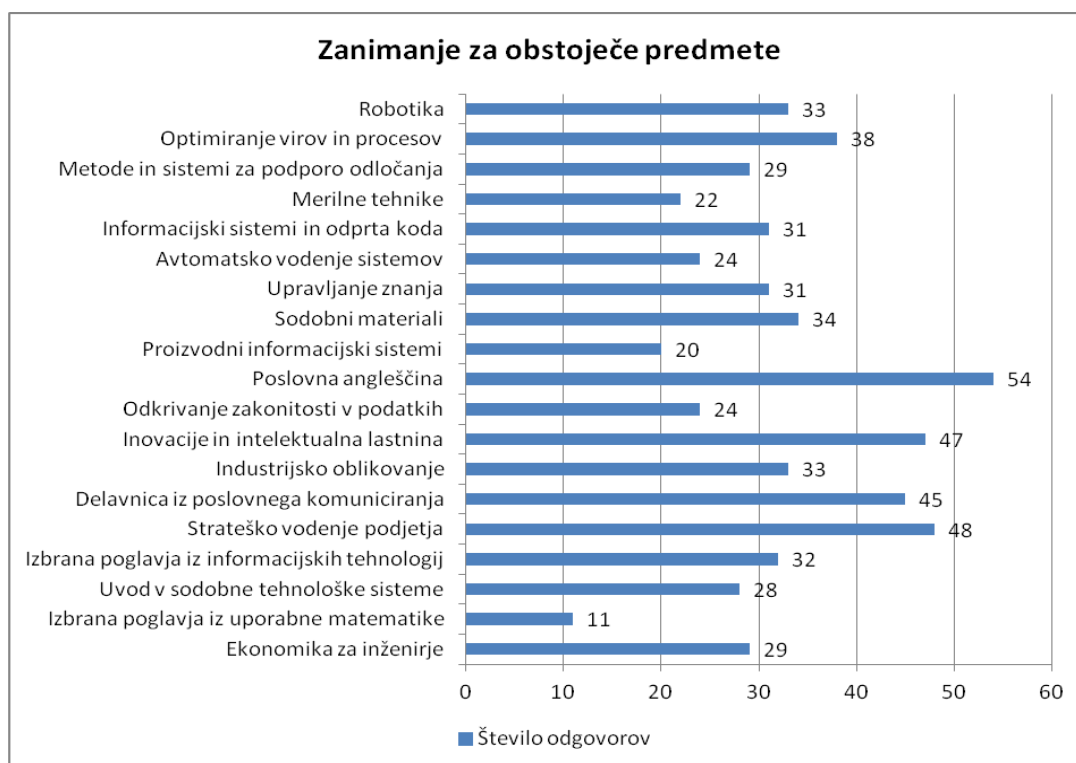

Slika 7: Način izobraževanja

6. Če bi imeli možnost opravljanja posameznih predmetov, bi Vas zanimali kateri izmed naslednjih predmetov? Tisti, ki ste študij nadaljevali na drugi stopnji Gospodarskega inženiringa, ste nekatere predmete že poslušali, zato izbirajte med tistimi predmeti, ki jih v času študija niste imeli (označite lahko več možnosti).

Anketiranci so lahko označili več odgovorov, zato rezultatov ne moremo prikazati v odstotkih. Največ zanimanja je za predmete Poslovna angleščina, Strateško vodenje podjetja, Inovacije in intelektualna lastnina, Delavnica iz poslovnega komuniciranja, Optimiranje virov in procesov, Sodobni materiali, Robotika, Industrijsko oblikovanje, Izbrana poglavja iz informacijskih tehnologij, Informacijski sistemi in

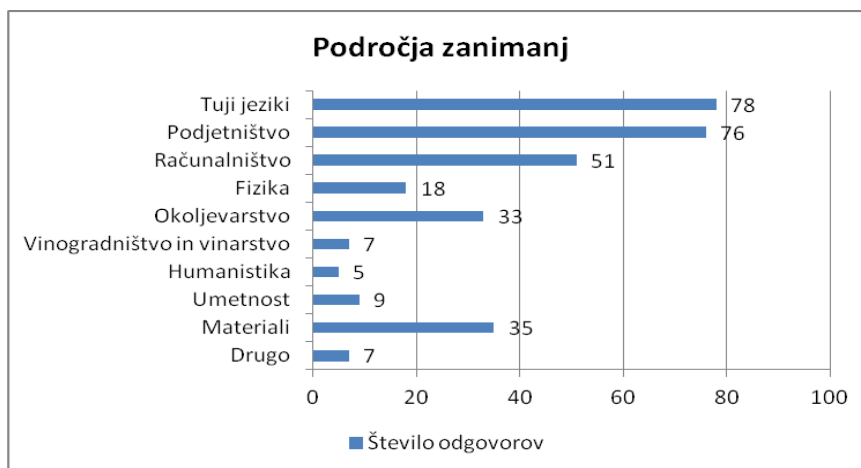
odprta koda, Upravljanje znanja, najmanj pa za Izbrana poglavja iz uporabne matematike (slika 8).

Slika 8: Zanimanje za obstoječe predmete

7. Katera področja izobraževanja bi Vas še zanimala (označite lahko več možnosti)?

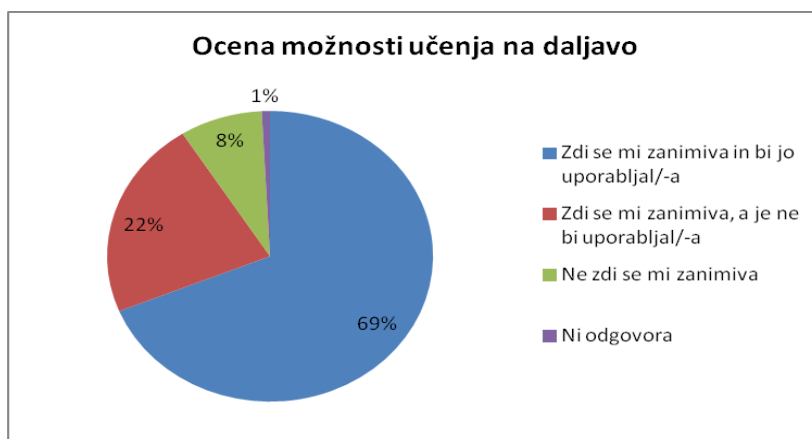
Anketiranci so lahko označili več odgovorov, zato rezultatov ne moremo prikazati v odstotkih. Močno izstopajo predvsem področja izobraževanja tujih jezikov, podjetništva in računalništva. Precej interesentov je tudi na področju okoljevarstva in materialov. Manj zanimanja je za področja vinarstva in vinogradništva, umetnosti ter humanistike. Pod drugo so anketiranci navajali še znanja s področja tehnike, marketinga, elektro in strojnih ved, obnovljivih virov energije, financ, organizacije delovnih procesov, poslovnega bontona ter javnega nastopanja (slika 9).

Slika 9: Področja zanimanj

8. Kako ocenjujete možnost učenja na daljavo?

Večini anketirancev (69 %) se zdi možnost učenja na daljavo zanimiva in bi jo uporabljali, 22 % pa meni, da je možnost sicer zanimiva, a je ne bi uporabljali. 8 % anketirancev se ta možnost ne zdi zanimiva, 1 % pa se pri tem vprašanju ni opredelil (slika 10).

Slika 10: Ocena možnosti učenja na daljavo

9. Na Poslovno-tehniški fakulteti pripravljajo več novosti na področju računalništva. Označite na lestvici od 1 do 5 (1 – me ne zanima, 5 – me zelo zanima) Vaše zanimanje za dodatno izobraževanje na naslednjih področjih:

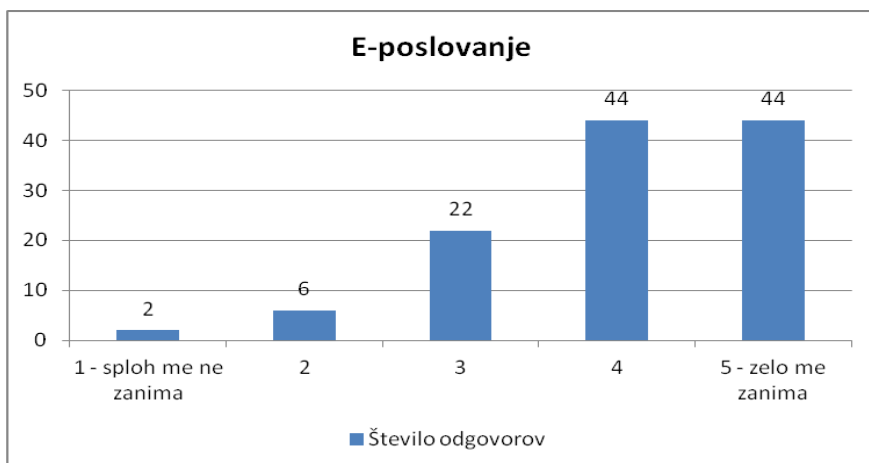
Na slikah 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21 in 22 je prikazano zanimanje za novosti na področju računalništva. Rezultati kažejo, da je precej zanimanja za področja razvoja novih izdelkov in storitev, e-poslovanja, sodobnih računalniških metod ter spletnih tehnologij, najmanj pa za računalnike in umetnost. Hipotezo 3 (Precejšnji delež diplomantov Poslovno-tehniške fakultete, ki se jim zdi vseživljenjsko izobraževanje pomembno, bi zanimalo dodatno izobraževanje na področju računalniških vsebin) torej sprejmemo. Podrobnejši prikazi za posamezno področje so prikazani v nadaljevanju.

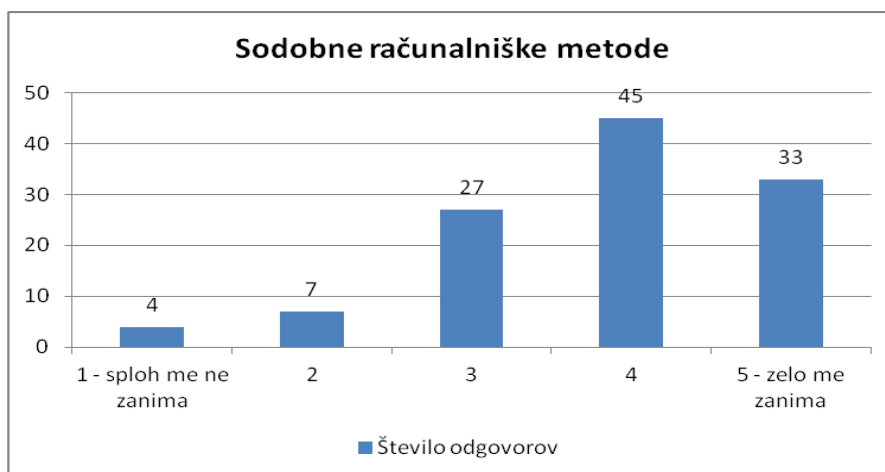
Slika 11: Zanimanje za računalniško programiranje

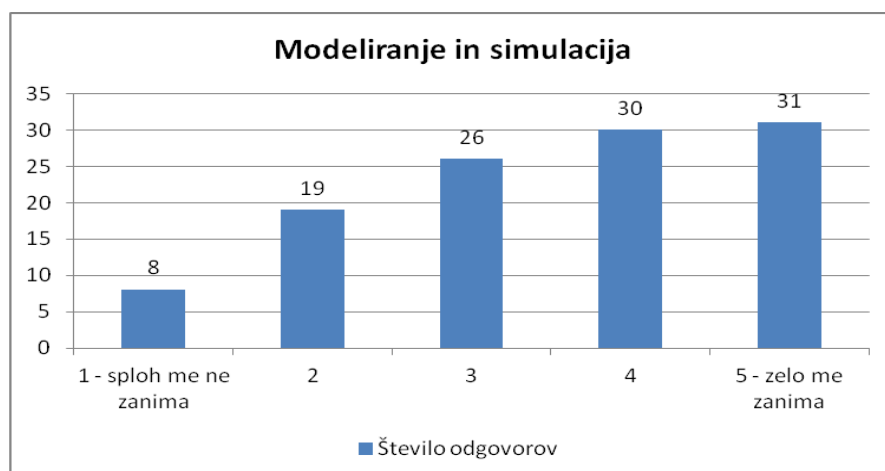
Slika 12: Zanimanje za računalniško podprto načrtovanje

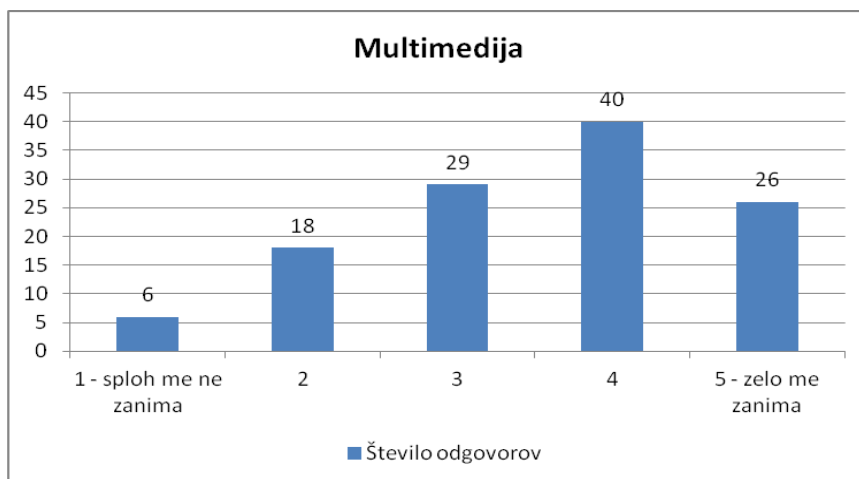
Slika 13: Zanimanje za e-poslovanje

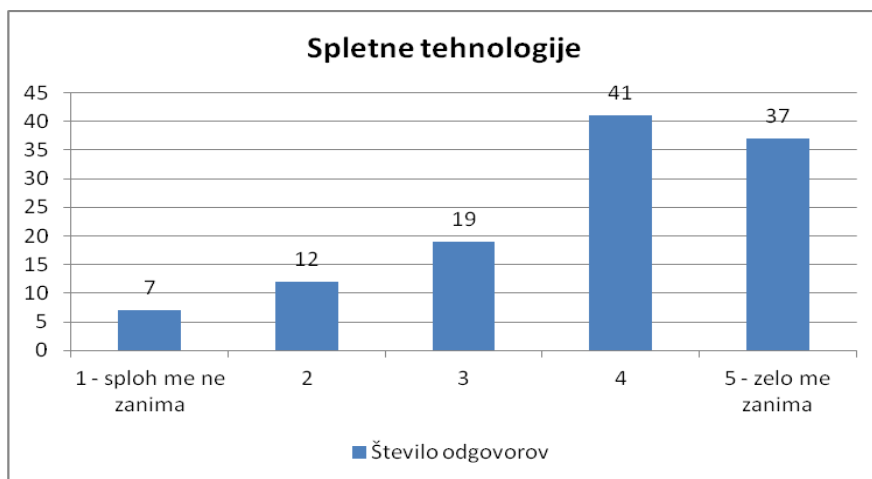
Slika 14: Zanimanje za sodobne računalniške metode

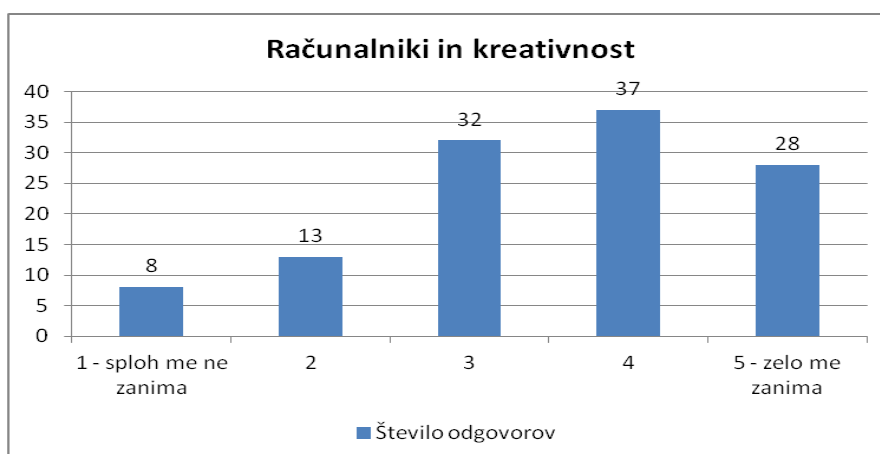
Slika 15: Zanimanje za modeliranje in simulacijo

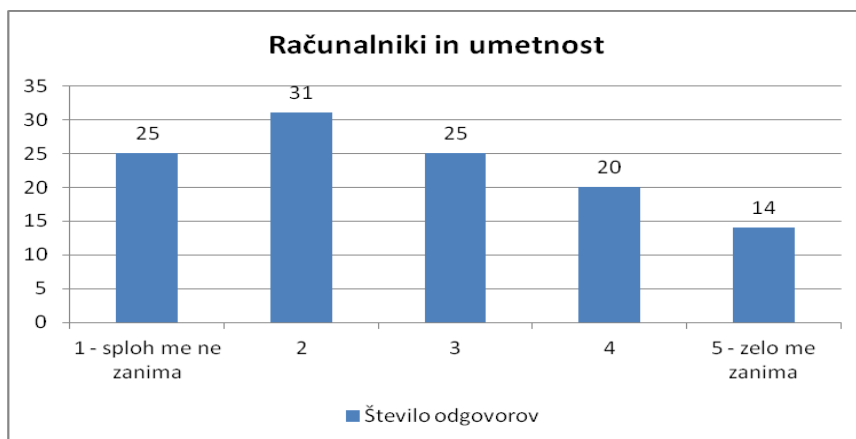
Slika 16: Zanimanje za multimedijo

Slika 17: Zanimanje za spletne tehnologije

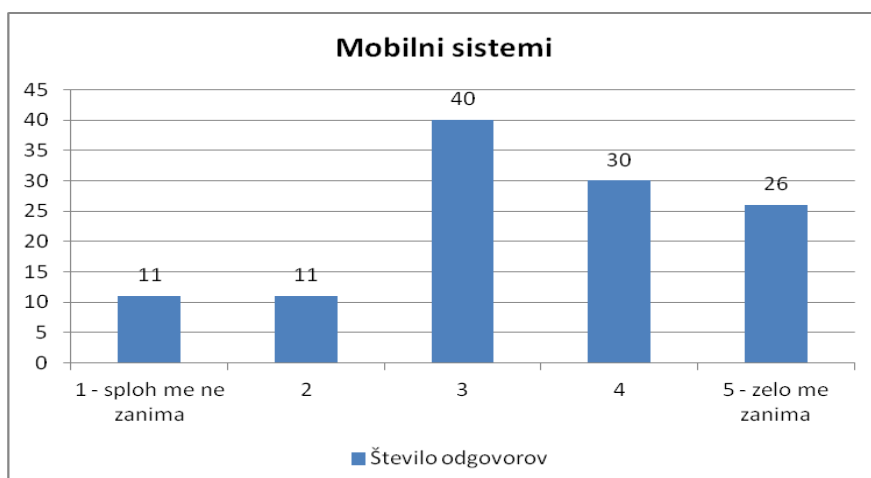
Slika 18: Zanimanje za računalnike in kreativnost

Slika 19: Zanimanje za računalnike in umetnost

Slika 20: Zanimanje za računalniško grafiko

Slika 21: Zanimanje za mobilne sisteme

Slika 22: Zanimanje za razvoj novih izdelkov in storitev

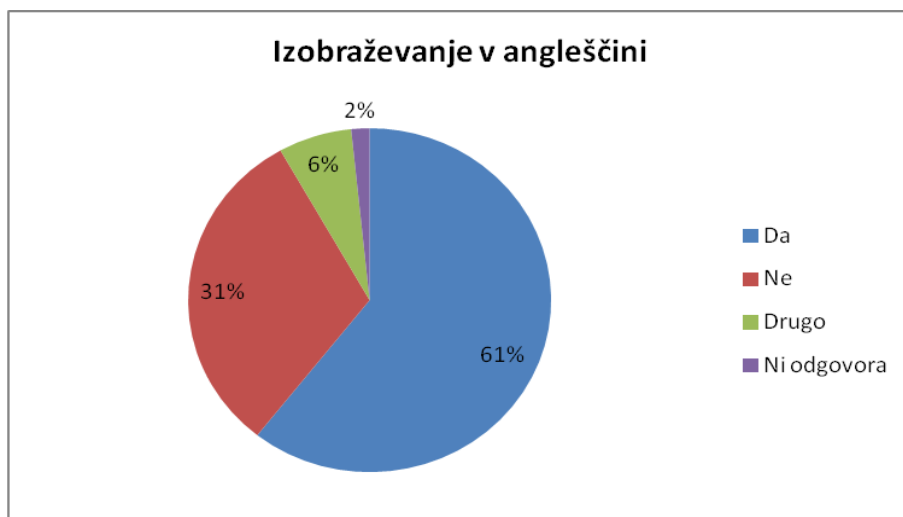
V tabeli 1 je predstavljena še končna razporeditev vseh omenjenih računalniških področij glede na zanimanje diplomantov, in sicer od najbolj zanimivega proti najmanj zanimivemu. Končno razporeditev smo oblikovali tako, da smo izračunali povprečno vrednost zanimanja glede na število prejetih odgovorov pri posameznem predmetu.

Tabela 1: Razporeditev računalniških področij glede na zanimanje diplomantov

Razporeditev glede na zanimanje	Področje
1.	Razvoj novih izdelkov in storitev
2.	E-poslovanje
3.	Sodobne računalniške metode
4.	Spletne tehnologije
5.	Računalniško podprto načrtovanje
6.	Računalniki in kreativnost
7.	Multimedija
8.	Modeliranje in simulacija
9.	Mobilni sistemi
10.	Računalniško programiranje
11.	Računalniška grafika
12.	Računalniki in umetnost

10. Bi se dodatno izobraževali, če bi se izobraževanje izvajalo v angleščini?

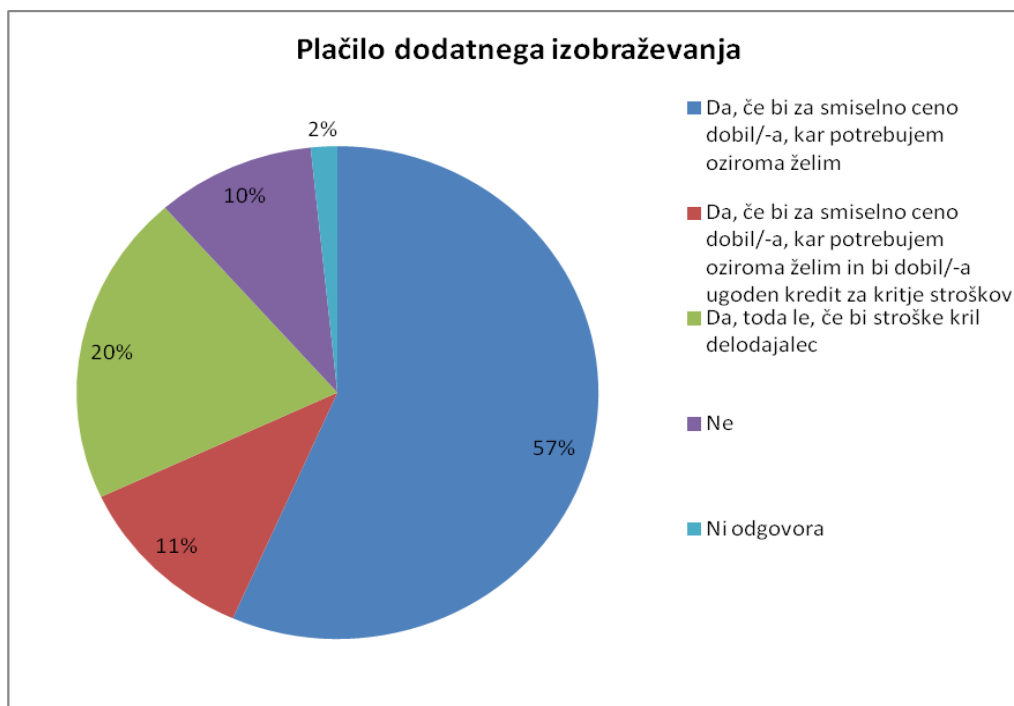
Večina anketirancev (61 %) bi se dodatno izobraževala, če bi se izobraževanje izvajalo v angleščini, slaba tretjina (31 %) pa se ne bi. Pod drugo so anketiranci navajali, da se težko opredelijo, mogoče bi poskusili, sprašujejo pa tudi, zakaj samo v angleščini. 2 % udeležencev na vprašanje ni odgovorilo (slika 23). Hipotezo 4 (Diplomanti Poslovno-tehniške fakultete, ki se jim zdi vseživljenjsko izobraževanje pomembno, bi se udeležili izobraževanja, če bi se izvajalo v angleščini) torej sprejmemo.

Slika 23: Izobraževanje v angleščini

11. Ste pripravljeni za dodatno izobraževanje plačati?

Dobra polovica anketirancev (57 %) je za dodatno izobraževanje pripravljena plačati, če bi za smiselno ceno dobili, kar potrebujejo oziroma želijo. Z 20 % jim sledijo taki, ki bi za dodatno izobraževanje plačali, a le, če bi jim stroške kril delodajalec. 11 % anketirancev pravi, da bi za izobraževanje plačali, če bi za smiselno ceno dobili, kar potrebujejo oziroma želijo in bi pri tem dobili ugoden kredit za kritje stroškov. 10 % pravi, da za dodatno izobraževanje niso pripravljeni plačati, 2 % anketirancev pa na to vprašanje ni odgovorilo (slika 24). Približno polovica tistih, ki za dodatno izobraževanje niso pripravljeni plačati, je že pri 2. vprašanju odgovorila, da se dodatno ne izobražujejo, druga polovica pa, da nadaljujejo študij oziroma so ga že uspešno končali, in sicer na lastno pobudo. Velika večina tistih, ki bi za dodatno izobraževanje plačali, če bi za smiselno ceno dobili, kar potrebujejo oziroma želijo in bi pri tem dobili ugoden kredit za kritje stroškov, je že pri 2. vprašanju označila, da se izobražujejo na lastno pobudo. Dobra polovica tistih, ki pravijo, da bi za dodatno izobraževanje plačali, a le, če bi jim stroške kril delodajalec, pa je že pri 3. vprašanju odgovorila, da se dodatno izobražujejo na pobudo delodajalca, le nekaj, da se izobražujejo na lastno pobudo.

Slika 24: Plačilo dodatnega izobraževanja

12. Vaša dodatna mnenja in predlogi glede vseživljenjskega izobraževanja in učenja na daljavo:

V nadaljevanju predstavljamo dodatna mnenja in predloge anketirancev.

- Da se čim prej uvede.
- Izobraževanja bi se udeležili, če bi bilo tudi za brezposelne.
- Nabor predmetov, naveden v točki 6, se nekaterim ne zdi smiseln za dodatno izobraževanje. Menijo, da ti predmeti nudijo le plitvo znanje, ki ga večina pridobi že v času rednega šolanja. Zanimivejši bi jim bili bolj specifični predmeti, ki bi zajeli ožjo tematiko, a bolj v globino (predvsem tehnično področje). Nekateri predlagajo dodati predvsem predmete v povezavi s strojništvom.
- Nekateri so glede učenja na daljavo skeptični, zdi se jim zanimiva izkušnja, a jih v realnosti ni prepričala. Pravijo, da ne daje tistega znanja kot tradicionalne oblike študija, kjer je prisoten neposreden kontakt med predavateljem in študentom. Delodajalci čedalje bolj gledajo na vrsto in smer študija, ki so ga dosegli njihovi kandidati za zaposlitev. Izpostavljajo, da so

zagovorniki takšne vrste študija, ki se izvaja na UNG, kjer imajo tudi izredni študenti kvalitativno in kvantitativno količino predavanj.

- Vseživljenjsko izobraževanje je danes nuja, je večplastno in poteka na različnih ravneh, ki se jih marsikdaj niti ne zavedamo, saj smo na takšen ali drugačen način vpleteni vanj. Vsekakor pa kdor ima voljo za napredek, bo za to tudi poskrbel.
- Nekateri ne predlagajo učenja na daljavo, ampak organizirane tečaje v prostorih univerze. Glede šolnine pa, da bi bila izobraževanja brezplačna ali pa primerljiva študentskemu žepu.
- Izobraževanja na temo, kako se samozaposliti, kako koristiti sredstva in kje jih dobiti.
- Glede samega nadaljevanja študija (druga stopnja Gospodarskega inženiringa) bi bila zelo dobrodošla večja fleksibilnost glede možnosti opravljanja študijskih obveznosti, saj nekaterim ni omogočeno, da se udeležujejo obveznih predavanj in ostalih obveznosti zaradi službe.
- Znanje je potrebno čez vse življenje obnavljati. Šola da način razmišljanja, tega pa je potrebno znati uporabiti v praksi z delom. Najbolj produktivno je izobraževanje ob delu, ko se posameznik izobražuje za točno določena uporabna znanja.
- V kolikor bi morali za želeno izobraževanje plačati sami, bi odločitev močno olajšala vsaj delna subvencija. Pri modelu vseživljenjskega učenja bi bilo potrebno upoštevati tudi povratne informacije potencialnih delodajalcev, da bi promovirali tista znanja, ki jih delodajalec dejansko išče.

Ob koncu analize povzemamo ključna spoznanja in ugotovitve anketne raziskave.

Potrdile so se vse hipoteze, ki smo jih postavili, in sicer:

- Diplomante Poslovno-tehniške fakultete, ki se jim zdi vseživljenjsko izobraževanje pomembno, bi zanimala oblika študija predmetov obstoječih študijskih programov (potrjena Hipoteza 1).
- Diplomanti Poslovno-tehniške fakultete, ki se jim zdi vseživljenjsko izobraževanje pomembno, bi se odločili za izobraževanje največ enkrat do dvakrat tedensko, preko daljšega obdobja (2 do 3 mesece) (potrjena Hipoteza 2).

- Precejšnji delež diplomantov Poslovno-tehniške fakultete, ki se jim zdi vseživljenjsko izobraževanje pomembno, bi zanimalo dodatno izobraževanje na področju računalniških vsebin (potrjena Hipoteza 3).
- Diplomanti Poslovno-tehniške fakultete, ki se jim zdi vseživljenjsko izobraževanje pomembno, bi se udeležili izobraževanja, če bi se izvajalo v angleščini (potrjena Hipoteza 4).

Dodatno smo ugotovili, da bi bila večina diplomantov, ki so sodelovali v raziskavi, pripravljena plačati, če bi za smiselno ceno dobili, kar potrebujejo oziroma želijo.

7 ZASNOVA VSEŽIVLJENJSKEGA IZOBRAŽEVANJA NA UNG

7.1 Izhodišča

UNG razpolaga s široko paleto znanj, ki jih lahko ponudi trgu. Ponudi lahko znanja s področij dejavnosti šestih fakultet in šol ter enajstih raziskovalnih enot, ki delujejo na področjih podjetništva, računalništva, fizike, okoljevarstva, vinogradništva in vinarstva, humanistike, umetnosti, materialov in še mnoga druga. Predstavili smo nekaj vsebin, ki jih UNG že ponuja in so dobra izhodišča za začetek konkretnejše ponudbe vseživljenjskega izobraževanja v okviru UNG. Na podlagi anketne raziskave o vseživljenjskem izobraževanju, ki je bila izvedena le med diplomanti PTF, sicer ne moremo in ne želimo posploševati zaključkov na vse ciljne skupine. A ker menimo, da so diplomanti ena izmed pomembnejših skupin in ker ugotavljamo, da jih področje vseživljenjskega izobraževanja ter ponujene potencialne vsebine precej zanimajo, je torej vseživljenjsko izobraževanje vsekakor smiselno bolj sistematično vključiti v proces izobraževanja na UNG.

Med izhodišči izpostavljamo še druge ugotovitve iz predhodnih poglavij, ki so vplivale na odločitve o predlogu vseživljenjskega izobraževanja. Iz obravnavanih primerov dobre prakse, izkušenj z evropskimi modeli vseživljenjskega izobraževanja, smo upoštevali predvsem nujnost fleksibilnosti, ki se je pokazala kot pomemben faktor uspešnosti. To se dodatno potrjuje z vključenostjo e-učenja v obravnavanem primeru dobre prakse.

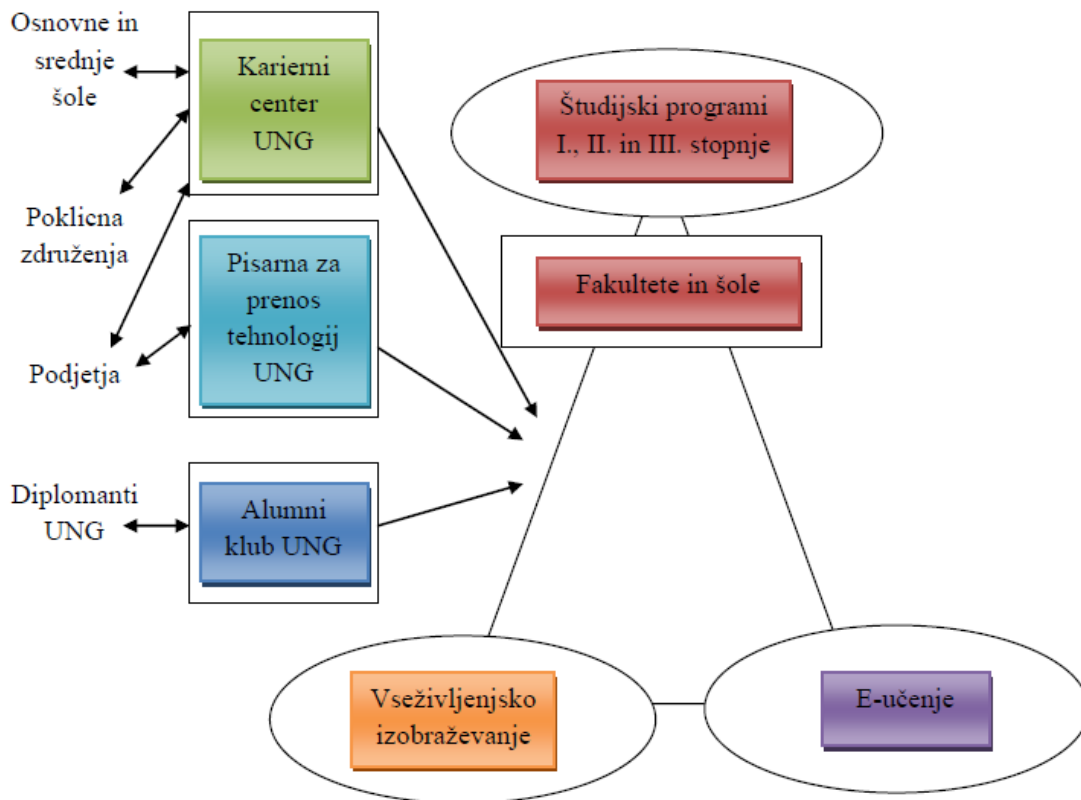
7.2 Predlog modela organizacije vseživljenjskega izobraževanja na UNG

V pregledu stanja na domačih in tujih univerzah ter ostalih primerih dobre prakse smo ugotovili, da obstajajo različni načini organiziranosti vseživljenjskega izobraževanja, in najprej obravnavali dve možnosti: (1) v obliki aktivnosti na posameznih fakultetah in šolah, (2) v obliki posebne samostojne enote. Druga možnost se nam trenutno ne zdi smiselna, saj je UNG premajhna, da bi oblikovali posebno samostojno enoto. Če pa bi se odločili za neodvisno delovanje v okviru

posameznih fakultet, bi morda premalo izkoristili možnost medsebojnega sodelovanja, povezanosti in interdisciplinarnosti.

Najboljša se nam zato zdi možnost, da bi vseživljenjsko izobraževanje na UNG sicer potekalo na fakultetah oziroma šolah, vendar ob skupni koordinaciji. Za koordiniranje se nam zdi zelo primeren Karierni center UNG, ki s fakultetami in šolami že sodeluje in ima stik s potencialno publiko. V določenih segmentih, zlasti pri ponudbi za podjetja, je smiselno tudi povezovanje s Pisarno za prenos tehnologij.

Zelo smiselno se nam zdi, da bi dosedanje izobraževanje na dodiplomskem in podiplomskem študiju, predvsem pa vseživljenjsko izobraževanje na UNG, podprli z metodami e-učenja. S tem bi povečali atraktivnost in kakovost rednega poučevanja, obenem pa bi omogočili enake možnosti za učenje in dobro razlago snovi tudi tistim, ki običajnih predavanj ne morejo redno obiskovati in s tem močno povečali nabor potencialnih kandidatov za študij. Zamislili smo si trikotnik izobraževanja, ki je prikazan na sliki 25. Tak model bi za UNG pomenil le manjše organizacijske posege v proces trenutnega izobraževanja.

Slika 25: Model izobraževanja na UNG

7.2.1 Povezava s študijskimi programi UNG

S pomočjo dekanov posameznih fakultet in šol smo ugotovili, da že imajo v posameznih obstoječih študijskih programih precej predmetov, ki kažejo potencial za izvajanje tudi na področju vseživljenjskega izobraževanja. Prednost je tudi ta, da imajo predmeti že dodeljene izvajalce oziroma nosilce v okviru UNG.

7.2.2 Povezava z e-učenjem

Kot smo utemeljili v predhodnih poglavjih, bi bilo zelo smiselno študijske vsebine podpreti z e-učenjem. Ena izmed možnosti je ta, da bi predavanja posneli in s tem omogočili možnost, da si jih udeleženci ogledajo na spletu, če udeležba ni bila mogoča. Vsebine za e-učenje bi lahko posneli v okviru rednih predavanj, saj s tem ne bi dodatno obremenjevali profesorjev, pa tudi stroški ne bi bili veliki. Za nekatere vsebine bi učne materiale lahko pridobili preko partnerstva z drugimi univerzami, ki svoje vsebine nudijo tudi preko nakupa licence za uporabo njihovih učnih

materialov. Če se izkaže, da so nekateri predmeti po obsegu snovi podobni predmetom UNG in so zanje učni materiali že izdelani, bi bilo dobro proučiti smiselnost nakupa licence. Prav tako ni nujno, da bi bila vsa snov zajeta v spletnih materialih, določene cilje bi lahko dosegli tudi z delnim pokritjem predmetov z e-učenjem. Predlagamo, da bi z nekaj video materiali opremili že samo spletno stran UNG, jo tako obenem naredili bolj zanimivo in privlačno, bodočim študentom pa bi s tem omogočili boljšo predstavo o študiju. Dijaki so namreč v precejšnji dilemi, ko se odločajo za študij, saj ne vedo, kaj konkretno lahko pričakujejo. Če bi na spletni strani posamezni študijski program opremili z video predstavitevjo, kvizom ali čim podobnim, bi jim izboljšali predstavo in olajšali izbiro. Ostala predavanja in vsebine bi bila študentom dostopna z uporabniškim imenom in geslom posameznika. Na podoben način bi lahko tudi predavatelji iz tujine izvajali svoja predavanja kar preko spleta. Tako bi potencialno lahko privabili več študentov, ki bi jih pritegnili znani tuji strokovnjaki, obenem pa bi bili za UNG ti stroški nizki, saj predavatelju ne bi bilo potrebno plačati oziroma povrniti stroškov prevoza (na primer letalskih kart) in stroškov bivanja.

Vsekakor bi bilo zelo smiselno, da bi podobno kot na primeru Open University nudili fleksibilno možnost študija in s tem študij prilagodili posameznikovim zmožnostim in željam. Vseeno pa bi se zahtevalo sprotno delo v skladu z vnaprej določenimi terminskimi plani. Pri vseh predmetih so redno tedensko že organizirane govorilne ure, da lahko študenti sproti razjasnijo snov, ki je niso razumeli. Predvidevamo, da bi se teh ur posluževali tudi udeleženci vseživljenjskega izobraževanja, s tem, da bi verjetno morali pri študentih z večjim obsegom e-učenja predvideti več tovrstne komunikacije. Sistem tutorstva, kjer visokošolski učitelji individualno pomagajo študentom pri reševanju težav v času študija, je na UNG že bil vpeljan, a je v večini primerov še vedno premalo poznan in uporabljen. Tutorja pri vseživljenjskem izobraževanju in e-učenju (Bregar in drugi, 2010) sicer ne moremo enačiti s sedanjim konceptom tutorstva na UNG, ki ni vezan na stroko, bi pa obe obliki tutorstva koristno pripomogli uporabnikom pri študiju na daljavo.

7.2.3 Povezava s Kariernim centrom UNG

Ena izmed ključnih nalog kariernih centrov je pomoč in svetovanje posameznikom pri oblikovanju njihove karierne poti ter ozaveščanje o pomenu vseživljenjskega izobraževanja in spodbujanje k nenehnemu učenju, ki zelo pripomore k razvoju in uspešnosti kariere posameznika (Karierni center UNG, 2013). Karierni center sodeluje z osnovnimi in srednjimi šolami, raznimi poklicnimi združenji in podjetji ter predstavlja dobro vez med omenjenimi institucijami oziroma organizacijami in UNG. Ljudje imamo različne želje in predhodna znanja, na podlagi katerih bi s kariernim svetovalcem oblikovali poseben načrt izobraževanja za doseg želenega cilja oziroma oblikovali osebno karierno pot, ki bi bila za posameznika najbolj primerna. S tem bi tudi Karierni center UNG lahko bolj konkretiziral in individualiziral delovanje vseživljenjskega izobraževanja preko svetovanja posameznikom. Ocenjujemo, da bi s takšno dejavnostjo prispeval tudi k večjemu vpisu in k pridobivanju dodatnih finančnih sredstev.

7.2.4 Povezava s Pisarno za prenos tehnologij UNG

Izkoristiti velja povezavo s Pisarno za prenos tehnologij UNG (2013), ki skrbi za povezavo slovenskih in tujih podjetij z UNG. Pogovarjali smo se z gospodom Urošem Ferjančičem, vodjo Pisarne za prenos tehnologij, ki nam je, na podlagi konkretnih pobud iz podjetij, predstavil nekaj možnih načinov sodelovanja pri izobraževanju v podjetjih. Konkretna ideja je, da bi profesorji oziroma strokovnjaki z UNG v podjetjih, ki imajo ali ki ustanavljajo svoje enote za izobraževanje, izobraževali njihove zaposlene. Možnosti je več, izobraževanje se lahko izvaja na podjetju ali pa pride skupina iz podjetja na UNG in se izobraževanje izvaja v prostorih Univerze. Ker ima UNG 11 raziskovalnih enot, hkrati pa imajo njihovi sodelavci bogate pedagoške izkušnje, lahko podjetjem brez tovrstnih izkušenj ponudi svetovanje in pomoč pri izpeljavi od začetne do končne faze. Lahko se na primer oblikuje tudi ekipa strokovnjakov, ki gre v določeno podjetje in tam izvede monitoring procesa, s katerim se v podjetju ukvarjajo, ter nato poda svoje mnenje in načrt ukrepov (Ferjančič, 2013).

8 NAČRT IZVAJANJA VSEŽIVLJENJSKEGA IZOBRAŽEVANJA NA UNG

Že v prejšnjih poglavjih smo natančneje prikazali potencial in možnosti UNG za izvajanje vseživljenjskega izobraževanja, v nadaljevanju pa bomo ključne ugotovitve strnili v konkreten načrt izvajanja. Pri pripravi načrta smo se delno oprli in natančneje opredelili točke, ki jih M. Cassar (2003) omenja v svojem Priročniku Priprava poslovnega načrta.

8.1 Analiza drugih ponudnikov

Nekaj ponudnikov na področju vseživljenjskega izobraževanja na Goriškem sicer je, a večina ponuja predvsem razne neformalne oblike (tečaje tujih jezikov, računalniških vsebin in podobno), nekateri pa tudi konkretna usposabljanja in izobraževanja, a predvsem za področja oziroma poklice nižje kvalificirane delovne sile. Ostale visokošolske izobraževalne institucije na Goriškem trenutno še ne ponujajo vsebin vseživljenjskega izobraževanja. UNG vsekakor mora upoštevati, da je ponudbe na področju izobraževanja tujih jezikov in osnovnih računalniških vsebin že precej, zato se je na omenjenih področjih potrebno osredotočiti na zahtevnejše vsebine, ki jih drugi ponudniki ne pokrivajo. A UNG ne želi ponujati vsebin, ki se že masovno izvajajo, ponuditi želi namreč bolj specifične vsebine višje zahtevnosti, zato ocenjujemo, da prave konkurence na Goriškem ni.

Pri e-učenju se seveda vsak izvajalec sreča s konkurenco, ki ni geografsko pogojena. Ponudbe e-učenja je zelo veliko, zato bi bilo tukaj smiselno graditi na (1) specifičnih vsebinah, kjer je UNG zelo močna ter (2) povezavi s formalnim priznavanjem izobrazbe.

8.2 SWOT analiza

SWOT analiza je zelo pomemben element poslovnega načrta, saj omogoča spoznati svoje notranje prednosti in slabosti ter zunanje priložnosti in nevarnosti. V 5.1 poglavju smo prikazali SWOT analizo za izobraževanje na UNG v celoti, pripravili pa smo tudi posebno SWOT analizo, ki se tiče samo vseživljenjskega izobraževanja na UNG.

Prednosti:

- majhnost in fleksibilnost UNG;
- vrhunska znanja na različnih področjih;
- povezanost in vzpostavljeno sodelovanje med strokami in enotami;
- dostopnost do alumnov;
- veliko obstoječih predmetov s potencialom za izvajanje kot vseživljenjsko izobraževanje;
- širok krog sodelujočih ekspertov iz prakse ter
- vzpostavljena mreža partnerskih institucij.

Slabosti:

- trenutno po obsegu skromna ponudba vseživljenjskega izobraževanja, pa še ta ni širše promovirana in je premalo poznana.

Priložnosti:

- specifična znanja s področja raziskovalnih centrov in laboratorijev;
- pridobitev finančnih sredstev z javnih razpisov in naročil;
- e-učenje na področju specifičnih vsebin, kjer je UNG zelo močna;
- e-učenje v povezavi s formalnim priznavanjem izobrazbe;
- posebna oblika ponudbe izobraževanja skupin zaposlenih v podjetjih;
- obmejna lega in čezmejno sodelovanje ter
- široka mreža sodelujočih institucij.

Nevarnosti:

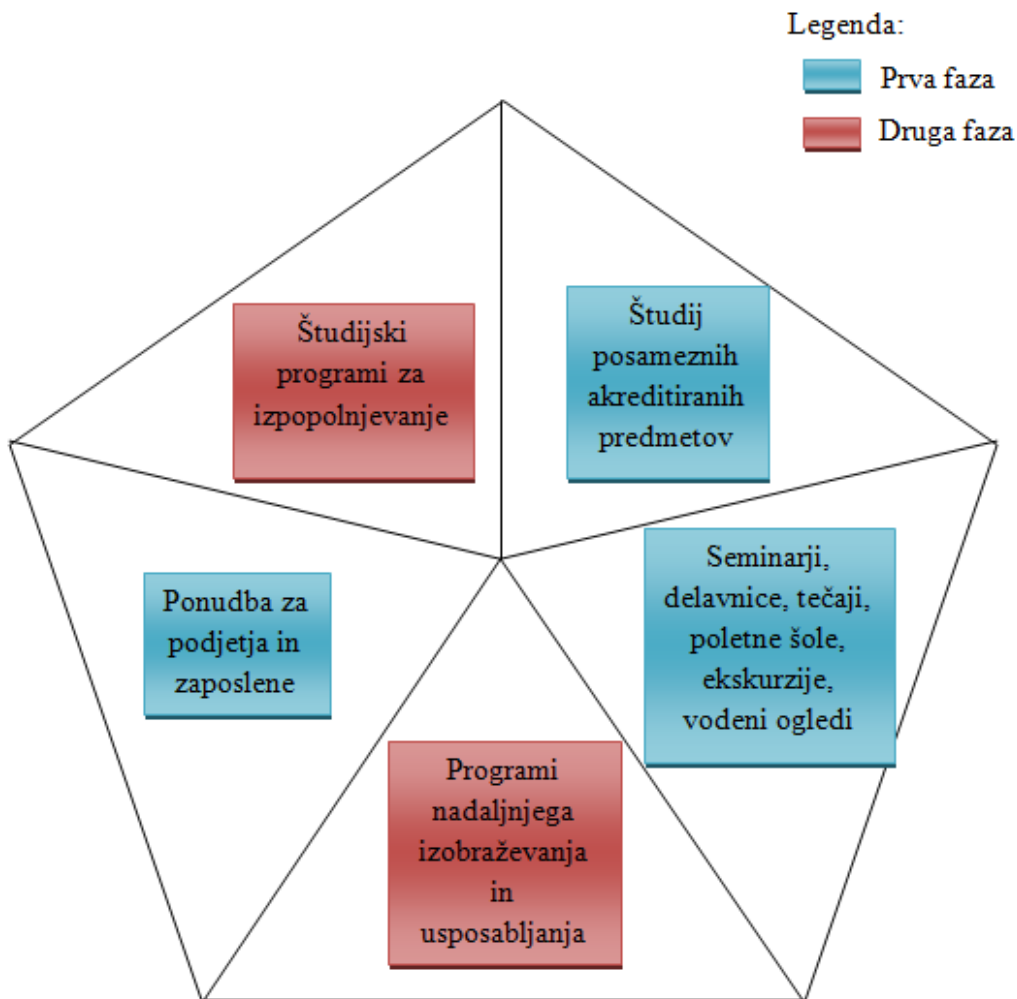
- nezainteresiranost ciljne publike za vseživljenjsko izobraževanje zaradi nezmožnosti financiranja ter
- vedno več konkurentov in širjenje ponudbe konkurentov.

8.3 Načrt izvajanja aktivnosti

Da bi v praksi laže zaživel predlagani model vseživljenjskega izobraževanja na UNG, po katerem bi dosedanjim študijskim programom priključili nove oblike vseživljenjskega izobraževanja ter oboje podprli z e-učenjem, v nadaljevanju predstavljamo predlog operativnega načrta.

Opredelili smo oblike vseživljenjskega izobraževanja, ki jih UNG namerava ponuditi. Poleg oblik, ki so se na UNG izvajale že do sedaj (lektorati tujih jezikov, slovenščina za tujce, tečaji EILC, mednarodne poletne šole in podobno), predlagamo, da se uvede še naslednje oblike: študijski programi za izpopolnjevanje, študij posameznih predmetov obstoječih akreditiranih študijskih programov ter programi nadaljnega izobraževanja in usposabljanja.

Predlagamo, da se izvajanje aktivnosti vseživljenjskega izobraževanja na UNG razdeli na dve fazi. Aktivnosti, predvidene v prvi fazi, namreč za UNG ne bi pomenile večjih posegov v trenutni proces izobraževanja, prav tako pa ne bi povzročile večjih stroškov. Tako bi lahko z minimalnimi stroški tudi v praksi temeljiteje testirali interes ciljne publike za vseživljenjsko izobraževanje, še preden bi se na UNG spuščali v večje posege in nove možnosti v ponudbi bolj specifičnih oblik izobraževanja, ki jih predlagamo za drugo fazo. Izvajanje oblik vseživljenjskega izobraževanja, predvidenih za prvo in drugo fazo, je prikazano na sliki 26 in podrobneje opisano v nadaljevanju.

Slika 26: Predvidene oblike vseživljenjskega izobraževanja v prvi in drugi fazi izvajanja

Prva faza:

- ponuditi obstoječe aktivnosti širšemu krogu zainteresiranih za vseživljenjsko izobraževanje (lektorati tujih jezikov, tečaji EILC, tečaji slovenščine za tujce ter mednarodne poletne šole);
- študij posameznih predmetov obstoječih akreditiranih študijskih programov (predmetom bi se priključil širši krog poslušalcev);
- realizirati vseživljenjsko izobraževanje za konkretnega naročnika (oblika posebnega izobraževanja za podjetja in njihove zaposlene);
- realizirati testne e-tečaje ter

- posneti nekaj učnih vsebin (v času rednih predavanj, posnamejo pa jo lahko študenti VŠU UNG) in jih ponuditi v obliki testnega e-učenja.

Druga faza:

- programi za izpopolnjevanje;
- programi nadaljnega izobraževanja in usposabljanja delavcev v vzgoji in izobraževanju, saj so za to potrebne večje in dolgotrajnejše priprave;
- oblikovati več e-tečajev ter
- posneti dodatne učne vsebine in jih ponuditi v obliki e-učenja oziroma proučiti možnost nakupa licence za že izdelane učne vsebine.

8.4 Načrt človeških virov

Glede na to, da bi v prvi fazi ponudili predvsem že obstoječo, le nekoliko razširjeno ponudbo oblik in vsebin, bi bila trenutno najbolj ekonomična rešitev, da bi se administrativni del izvajal kar v okviru tajništav posameznih fakultet in šol UNG (za lektorate tujih jezikov in za posamezne obstoječe predmete) oziroma Kariernega centra UNG (za posamezne krajše oblike izobraževanja in za organizirane skupine zaposlenih iz podjetij). V kolikor bi se izkazalo, da bi koncept vseživljenjskega izobraževanja in študija na daljavo na UNG dobro zaživel in bi bilo povpraševanje veliko, bi bilo smiselno z uvedbo druge faze predvideti osebo, ki bi se sistematično ukvarjala in prevzela administrativno in tehnično podporo teh oblik izobraževanja na UNG. Pedagoško podporo pri izvajanju aktivnosti vseživljenjskega izobraževanja pa bi prevzeli strokovnjaki za posamezna področja, ki so zaposleni na UNG oziroma z njo že sodelujejo v izobraževalnem procesu. Pri e-učenju je smiselno že pri izbiri platforme upoštevati načelo enostavnosti uporabe za pripravljavce vsebin, vendar pa bi ob večjem razmahu te dejavnosti bilo dobro predvideti še dodatno tehnično pomoč.

8.5 Finančni načrt

V nadaljevanju poskušamo na grobo oceniti finančni vidik in oceniti, ali bi dejavnost lahko predstavljala dober vir dodatnih prihodkov.

8.5.1 Prihodki

Za izhodišča pri ceni za predmete, ovrednotene z ECTS točkami, smo vzeli trenutno višino šolnin po ceniku UNG in za posamezno kreditno točko vzeli 1/60 letne šolnine. V tabeli 2 je prikazan predlog cenika za študij predmetov obstoječih akreditiranih študijskih programov. Ugotavljamo, da so cene za eno kreditno točko na UNG precej nižje, kot na primerih, ki smo jih predstavili v začetnih poglavjih magistrskega dela. Cenik šolnine za celoten letnik (torej 60 ECTS) na programih I. stopnje znaša 2.000 €, torej bi za predmet s 6 kreditnimi točkami udeleženec moral plačati 198 €, za predmet z 9 kreditnimi točkami 297 €, za predmet z 12 kreditnimi točkami pa 396 €. Cenik šolnine za celoten letnik (torej 60 ECTS) na programih II. stopnje znaša 2.500 €, torej bi za predmet s 6 kreditnimi točkami udeleženec moral plačati 252 €, za predmet z 9 kreditnimi točkami 378 €, za predmet z 12 kreditnimi točkami pa 504 €. Cenik šolnine za celoten letnik (torej 60 ECTS) na programih III. stopnje pa znaša 4.000 €, torej bi za predmet s 6 kreditnimi točkami udeleženec moral plačati 402 €, za predmet z 9 kreditnimi točkami 603 €, za predmet z 12 kreditnimi točkami pa 804 €.

Tabela 2: Predlog cenika za študij predmetov obstoječih akreditiranih študijskih programov

	Programi I. stopnje	Programi II. stopnje	Programi III. stopnje
Število ECTS	Cena v €	Cena v €	Cena v €
1	33	42	67
6	198	252	402
9	297	378	603
12	396	504	804
60	2.000	2.500	4.000

Za prihodke pri izvajanju izobraževanja za posameznike se bomo oprli na podatke, ki smo jih pridobili z anketno raziskavo. Za primer bomo vzeli le tiste, ki so se opredelili, da so za izobraževanje pripravljeni plačati, če bi za smiselno ceno dobili, kar potrebujejo oziroma želijo. Takih je bilo v raziskavi 69 anketirancev, a vsekakor ne moremo pričakovati, da bi se zanj res vsi odločili. V nadaljevanju bomo zato ocenjevali vir prihodkov le za tretjino opredeljenih pri posameznih postavkah, saj predpostavljamo, da bi tak interes v realnosti lahko pričakovali. Za študij posameznih predmetov obstoječih študijskih programov se je med takimi, ki so za izobraževanje pripravljeni plačati, odločilo 34 anketirancev, torej če za vzorec vzamemo tretjino, je to 12 slušateljev. Ker so predmeti različno ovrednoteni s kreditnimi točkami, je tudi cena predmetov odvisna od števila kreditnih točk. Teh 12 slušateljev smo zato smiselno porazdelili med različno ovrednotene predmete ter upoštevali cenik za predmete na podiplomski ravni iz tabele 2, saj smo anketirancem v anketi v izbiro ponudili predmete druge stopnje. Za področje tujih jezikov se je med takimi, ki so za izobraževanje pripravljeni plačati, odločilo 48 anketirancev, torej s tretjino dobimo 16 slušateljev. Predpostavili smo, da bi se med njimi polovica odločila za 60-urni tečaj (cena za posamezno stopnjo znaša 260 €), polovica pa za 120-urni tečaj (cena za kombinaciji dveh stopenj znaša 500 €). Cenik lektoratov je objavljen v brošuri Lektorati tujih jezikov in slovenščine 2012/2013 (Piccinini, 2012). V tabeli 3 je prikazan okvirni izračun prihodkov od izobraževanja posameznikov, narejen na podlagi mnenj diplomantov PTF iz opravljene anketne raziskave (zanje trenutno še nismo upoštevali popustov pri ceni). Izračun kaže, da bi lahko UNG s tako obliko vseživljenjskega izobraževanja na leto (z eno fakulteto) zaslužila okrog 10.000 €. V anketi je bilo precej interesentov tudi za krajše seminarje, delavnice in tečaje (trajanje 1 do 2 dni), in sicer med takimi, ki so za izobraževanje pripravljeni plačati, kar 57 anketirancev. Če na primer upoštevamo, da bi se med njimi tretjina (torej 19 anketirancev) res odločila za tako obliko izobraževanja, bi na letni ravni tudi s tem dobili nekaj dodatnih prihodkov. Ker za to področje še ni predvidenih cenikov, težko podamo konkretno finančno oceno prihodkov. Cenik za vse ostale oblike vseživljenjskega izobraževanja je namreč odvisen od obsega trajanja (na primer delavnice ali seminarja) ter skupine, za katero se izobraževanje izvaja (splošna ponudba vsem interesentom, skupine za poklicna izobraževanja ali posebne skupine zaposlenih iz podjetja).

Tabela 3: Okvirni izračun letnih prihodkov od izobraževanja posameznikov na podlagi izraženega interesa diplomantov PTF

	Predmeti PTF		Tuji jeziki		Skupaj
	6 ECTS	9 ECTS	60-urni	120-urni	
Št. slušatelj	6	6	8	8	
Cena (€)	252	378	260	500	
Skupaj (€)	1.512	2.268	2.080	4.000	9.860

V tabeli 3 smo prikazali le izračun prihodkov na osnovi izraženega interesa diplomantov PTF UNG. V tabeli 4 pa predstavljamo še hipotetični izračun za vse fakultete in šole v okviru UNG. Predpostavljamo na primer, da vsaka fakulteta oziroma šola dobi na tri predmete (s po 6 ECTS) tri dodatne slušatelje (pri fakultetah upoštevamo cenik za predmete na drugi stopnji, pri šolah pa na prvi stopnji). Okvirni izračun prihodkov za izobraževanje posameznikov na letni ravni torej znaša 4.212 €.

Tabela 4: Okvirni izračun letnih prihodkov od posameznikov, ki bi se odločili za posamezne predmete na prvi in drugi stopnji

Fakulteta / šola	PTF	FAN	FH	FZO	VŠVV	VŠU	Skupaj
Št. ECTS	6	6	6	6	6	6	
Št. slušatelj	3	3	3	3	3	3	
Cena (€)	252	252	252	252	198	198	
Skupaj (€)	756	756	756	756	594	594	4.212

Pomemben vir prihodkov bi prineslo tudi sodelovanje in izvajanje izobraževanj za določenega naročnika, na primer za podjetja. V grobem ocenjujemo, da bi lahko s tega naslova na letni ravni zaslužili vsaj 50.000 €.

UNG je lahko, kot majhna in dinamična institucija, fleksibilna tudi na področju vseživljenjskega izobraževanja ter takoj izkoristiti priložnosti, ki se pojavijo (konkretne pobude, razpisi). Predlagamo, da bi določeno osebo zadolžili za redno spremljanje razpisov s področja vseživljenjskega izobraževanja, da se lahko takoj aktivira ekipo in poskuša pridobiti dodatna finančna sredstva tudi iz drugih virov financiranja, predvsem iz evropskih javnih razpisov. Evropska komisija je na primer do sedaj že nekaj let zapored objavila Razpis za zbiranje predlogov za program Vseživljenjsko učenje. V zadnjem razpisu za leto 2013 je bil skupni proračun za ta razpis ocenjen na 1.276 milijonov € (Razpis programa Vseživljenjsko učenje za leto 2013, 2013). CMEPIUS pa je v sodelovanju z Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo na svoji spletni strani objavil Razpis za zbiranje predlogov 2013 za aktivnosti v okviru programa Slovenski štipendijski sklad EGP in Norveškega finančnega mehanizma (NFM). V okviru Slovenskega štipendijskega sklada lahko med drugim projekte prijavijo tudi slovenske visokošolske organizacije. Razpis je za UNG zanimiv z več vidikov, med drugim tudi z vidika vseživljenjskega izobraževanja, saj so v okviru Razpisa upravičeni tudi projekti medinstitucionalnega sodelovanja na področju izobraževanja in usposabljanja. Roki za oddajo predlogov projektov so do oktobra 2013 (Razpis – EGP in Norveški finančni mehanizem, 2013). Mogoče bi se bilo v prihodnje dobro povezati s partnerskimi institucijami (univerze, s katerimi že imamo intenzivnejše sodelovanje, morda tudi druge institucije, kot na primer Slov.I.K.).

Nekaj prihodkov je možno pridobiti tudi z naslova diseminacije posameznih projektov.

8.5.2 Stroški

Pri načrtu finančnega dela moramo upoštevati tudi strošek dela osebe, ki bi koordinirala vseživljenjsko izobraževanje in nudila tehnično pomoč. Ocenjujemo, da bi za realizacijo aktivnosti iz poglavja 8.3 poleg ustreznega angažiranja pedagoških sodelavcev potrebovali:

- v prvi fazi koordinatorja (25 % polne obremenitve) ter
- v drugi fazi koordinatorja (50 % polne obremenitve) in tehničnega sodelavca (25 – 50 % polne obremenitve).

Vzemimo za primer, da bi znašal letni bruto strošek dela za osebo, ki bi se sistematično ukvarjala s koordiniranjem vseživljenjskega izobraževanja, okrog 15.000 €. Za predvideno obremenitev koordinatorja v prvi fazi bi okvirni strošek dela znašal 3.750 €, za predvideno obremenitev v drugi fazi pa za koordinatorja 7.500 € ter za tehničnega sodelavca dodatnih 3.750 € do 7.500 €.

Smiselno bi bilo pridobiti finančna sredstva z javnimi razpisi s področja vseživljenjskega izobraževanja, da bi s tega naslova krili stroške dela. Do takrat bi bilo potrebno prekrivanje oziroma kombiniranje z dejavnostmi kariernega centra, alumni kluba in posameznih tajništev, kjer je to vsebinsko upravičljivo, da je delo ljudi čim bolj izkoriščeno in se s tem odpirajo perspektive za naprej. Za začetek bi stroške dela morali pokriti iz neposrednih prihodkov, torej iz šolnin, sodelovanj s podjetji, potencialno pa bi tudi del sredstev s projekta Karierni center močno olajšal zagon aktivnosti vseživljenjskega izobraževanja, saj se aktivnosti v segmentu dokvalifikacije močno prekrivajo.

Nekaj stroškov bi bilo potrebnih tudi za aktivnosti na področju promocije, kot na primer za oblikovanje in tiskanje posebnih promocijskih letakov ter za izvajanje drugih promocijskih akcij, kot je na primer spletno oglaševanje. Za začetek bi bilo potrebno izkoristiti stroškovno nezahtevne kanale, zlasti obstoječe spletne strani UNG ter posameznih fakultet in šol.

8.6 Izbrane rešitve in kritična tveganja

Poleg vseh omenjenih oblik in vsebin vseživljenjskega izobraževanja smo za posamezna področja opredelili tudi glavne potencialne ciljne skupine, in sicer:

- skupina za dokvalifikacijo,
- skupina za dodatno poklicno izobraževanje,
- eksperti,
- alumni UNG,
- skupine zaposlenih iz podjetij ter
- brezposelni.

V tabeli 5 je prikazana matrika, katerih oblik bi se, na podlagi našega razmisleka, udeleževale posamezne ciljne skupine, v nadaljevanju pa bomo omenjeno matriko tudi podrobneje predstavili.

Tabela 5: Matrika ustreznosti oblik vseživljenjskega izobraževanja za posamezne ciljne skupine

		SKUPINE					
		Dokvalifikacija	Dodatno izobr.	Eksperti	Alumni	Podjetja	Brezposelni
OBLIKE	Izpopolnjevanje	X					X
	Predmeti	X			X		X
	Seminarji		X	X	X	X	X
	Nadaljnje izobr.		X				
	Podjetja				X	X	

Skupina za dokvalifikacijo, ki zaradi različnih vzrokov ni dokončala svojega visokošolskega izobraževanja, bi se po našem mnenju zanimala predvsem za obliko konkretnih predmetov obstoječih akreditiranih študijskih programov ali pa programov za izpopolnjevanje. Z omenjenimi oblikami bi namreč na podlagi predhodno skrbno pripravljenega načrta (na primer s pomočjo kariernega svetovalca v Kariernem centru UNG), lahko prišli do izobrazbe oziroma prekvalifikacije ter si s tem povečali možnost zaposljivosti.

Oblika nadaljnega izobraževanja in usposabljanja bi bila namenjena **skupinam za dodatno poklicno izobraževanje**, ki za opravljanje svojega poklica ali pa napredovanje potrebujejo redna usposabljanja in izobraževanja. UNG bi lahko ponudila precej vsebin predvsem za zaposlene v vzgoji in izobraževanju (izobraževanje učiteljev in profesorjev na področju matematike, fizike, računalništva, podjetništva, humanistike in drugo), potencialno tudi na področju medicine in zdravstva. FH UNG vsako leto že organizira seminar za profesorje slovenščine na

tematiko književnosti na maturi, med predlogi za nove aktivnosti pa je tudi delavnica za učitelje tujih jezikov, in sicer na področju metodologije poučevanja jezikov. V kolikor bi poklic okoljskega tehnologa postal eden izmed reguliranih poklicev, bi zanj v okviru FZO UNG lahko izvajali redna izobraževanja strokovnjakov.

Za **skupino ekspertov** (tako slovenskih kot tudi tujih) bi bilo smiselno oblikovati seminarje oziroma tečaje s specifično vsebino znanj, in sicer predvsem s področja raziskovalnih dejavnosti. Predlagamo na primer (1) organizirati tudi posebna usposabljanja za vrhunsko opremo in metode, ki jih imajo v laboratorijih in centrih UNG ter s tem oblikovali atraktivno ponudbo za mednarodno publiko, (2) nadaljevati z organiziranjem mednarodnih poletnih šol in jih oblikovati na več študijskih programih na področju aktualnih tematik ter (3) pripraviti poletne šole s specifičnimi vsebinami za eksperte.

Alumne UNG bi po našem mnenju zanimala večina ponujenih oblik. V naši anketni raziskavi so diplomati PTF izrazili največje zanimanje za udeležbo na krajših seminarjih, delavnicah in tečajih, precejšnje zanimanje pa je tudi za obiskovanje predmetov obstoječih akreditiranih študijskih programov. Menimo, da so prav alumni UNG eden izmed pomembnejših potencialnih interesentov za omenjeno obliko.

Zaključene skupine zaposlenih iz podjetij bi verjetno zanimala predvsem ponudba neformalnih oblik izobraževanja, torej krajše oblike delavnic, seminarjev in tečajev, s prilagojeno vsebino in terminom glede na želje in potrebe določenega podjetja. Diplomanti PTF so v anketni raziskavi izrazili precejšnje zanimanje za to obliko izobraževanja. Ob enem lahko UNG podjetjem ponudi tudi številne druge možnosti sodelovanja in izobraževanja zaposlenih v podjetjih. Pri načrtovanju in izvajanju izobraževanj za določenega naročnika iz podjetij, tako slovenskih kot tudi tujih, velja izkoristiti pomoč Pisarne za prenos tehnologij UNG, ki išče možnosti sodelovanja s podjetji in poskuša prodati znanje trgu.

Brezposelni bi se najverjetneje posluževali tako formalnih kot tudi neformalnih oblik vseživljenjskega izobraževanja. Tudi ti bi s kariernim svetovalcem v Kariernem centru UNG najprej oblikovali smiseln načrt izobraževanja posameznika, ki bi pripomogel h končnemu cilju, torej povečati posameznikovo možnost zaposljivosti.

Iz tabele 6 je razvidno, da se v prvi fazi predlagamo osredotočiti in promovirati predvsem tri oblike, in sicer predmete obstoječih študijskih programov, razne neformalne oblike (seminarji, delavnice, tečaji, poletne šole) in oblike izobraževanj za konkretne naročnike iz podjetij, glede ciljnih skupin pa na alumne, posamezna podjetja in eksperte. V drugi fazi predvidevamo širitev na ostale oblike in skupine.

Tabela 6: Osredotočenje na oblike in skupine v prvi fazi

		SKUPINE					
		Dokvalifikacija	Dodatno izobr.	Eksperti	Alumni	Podjetja	Brezposelni
OBLIKE	Izpopolnjevanje	X					X
	Predmeti	X			X		X
	Seminarji		X	X	X	X	X
	Nadaljnje izobr.		X				
	Podjetja				X	X	

Vsekakor pa velja na UNG vpeljati in upoštevati značilnosti, ki smo jih izpostavili pri proučevanju slovenskih in tujih primerov dobre prakse ter jih ocenili kot ključne za uspešnost primerov. Te značilnosti so:

- učni materiali so študentom dostopni prek spleta in jim s tem omogočajo študij na daljavo;
- vsak študent ima na voljo svojega tutorja, ki ga podpira in mu pomaga pri študiju;
- fleksibilnost študija, ki omogoča prilagoditev študija posameznikovim zmožnostim oziroma časovnim omejitvam zaradi zaposlitve ali drugih razlogov ter
- povezanost s kariernim centrom, svetovanje in pomoč pri oblikovanju kariere.

8.7 Terminski načrt

Kot že omenjeno, predlagamo, da bi se izvajanje razdelilo na dve fazi. S prvo fazo je mogoče začeti takoj, torej že v študijskem letu 2013/2014, saj gre predvsem za nadaljevanje izvajanja že obstoječe ponudbe, le da bi ta bila namenjena širšemu krogu interesentov, ter priključitev interesentov k študiju že obstoječih akreditiranih predmetov. Druga faza pa potrebuje nekoliko obsežnejše posege in priprave, zato bi jo bilo mogoče ponuditi predvidoma šele s študijskim letom 2014/2015. Ob tem pa je redno potrebno spremljati objave javnih razpisov in takoj poskušati pridobiti dodatna finančna sredstva.

V tabeli 7 je prikazan še shematični potek akcijskega plana po posameznih fazah.

Tabela 7: Akcijski plan dela

ČAS	AKTIVNOSTI
PRVA FAZA (2013/2014)	<ul style="list-style-type: none"> • Vsaka fakulteta oziroma šola identificira primerne predmete, jih promovira kot primerne za vseživljenjsko izobraževanje, kjer je smiselno, dopolni z e-gradivi; • realizacija vseživljenjskega izobraževanja za vsaj enega konkretnega naročnika; • vključiti predstavitev in ponudbo na spletno stran UNG; • vključiti predstavitve in prikaze vseživljenjskega izobraževanja v Teden UNG; • promocija aktivnosti na Facebook profilih UNG; • oblikovanje posebnih promocijskih letakov; • oblikovanje Pravilnika vseživljenjskega izobraževanja na UNG; • priprava prijavnne dokumentacije za javni razpis; • priprava testnih e-tečajev; • priprava testnih materialov za e-učenje; • priprava dokumentacije in prijava študijskih programov za izpopolnjevanje pri NAKVIS-u ter • priprava dokumentacije in prijava programov nadaljnega izobraževanja.
DRUGA FAZA (2014/2015)	<ul style="list-style-type: none"> • V Teden UNG konkretnije vključiti promocijo in primere vseživljenjskega izobraževanja; • oblikovanje samostojne spletne strani; • vključiti predstavitev in ponudbo v splošno brošuro UNG ter v brošure posameznih fakultet in šol UNG; • realizacija vseživljenjskega izobraževanja za več naročnikov; • identifikacija in promocija dodatnih predmetov primernih za vseživljenjsko izobraževanje; • sodelovanje s slovenskimi in mednarodnimi partnerskimi institucijami; • priprava dodatnih e-tečajev ter • priprava dodatnih materialov za e-učenje.

8.8 Promocija in poti do posameznih ciljnih skupin

Vseživljenjsko izobraževanje in promocija se dopolnjujeta in povezujeta. Potrebna je namreč dobra in učinkovita promocija, s katero bi privabili mlade in starejše slušatelje, da bi se ti vpisali na študij oziroma v vseživljenjsko izobraževanje na UNG. Na drugi strani pa sklepamo, da bi dobro organizirano in dobro obiskano vseživljenjsko izobraževanje prispevalo k učinkoviti in pozitivni promociji za UNG ter povečalo prepoznavnost njene izobraževalne dejavnosti.

Povečati je potrebno prepoznavnost izobraževalne dejavnosti UNG v javnosti, privabiti in povečati zanimanje mladih, pa tudi starejših posameznikov ter s tem privabiti študente in povečati vpis v posamezne programe. UNG se sicer ponaša s številnimi prednostmi študija na njej, a tega se mnogi še premalo zavedajo, saj je v ožjem in širšem okolišu premalo poznana, zato je najprej potrebno posvetiti pozornost učinkovitejši promociji UNG. Raziskava med mladimi je namreč pokazala (Arčon (ur.), 2012), da je glavna slabost UNG zelo slaba prepoznavnost med mladimi ljudmi, študenti in dijaki, zato je potrebno poiskati primerne načine promocije UNG za omenjeno populacijo. Tudi Študentski svet UNG se zadnja leta trudi biti aktiven, a kljub temu potrebuje nove člane, saj je večina študentov še vedno zelo pasivna. Ti se namreč premalo zavedajo pomembnosti sodelovanja v študentskih svetih, zato jim je potrebno predstavljati njegovo pomembno vlogo in jih še bolj spodbujati k sodelovanju. Predvsem pri že vpisanih študentih je potrebno poskrbeti, da se bodo ti zavedali prednosti študija na UNG in bodo lahko širili pozitivno promocijo in dober glas med svoje vrstnike in v širše okolje.

UNG je načrtno oblikovala skupino študentov promotorjev, ki so aktivno vključeni v promocijo študijskih programov na javnih prireditvah in sejmih (Informativa, promocijski sejmi in podobno) ter pri predstavitvah na srednjih šolah. Menimo, da javnost premalo pozna fakultete in šole UNG, saj se na prireditvah (še posebej na večjih sejmih kot je Informativa) velikokrat zgodi, da pri stojnici UNG povprašujejo po drugih programih, ki se izvajajo v Novi Gorici, a ne na UNG. Prav tako opažamo, da je promocija na srednjih šolah najbolj učinkovita, če imajo dijaki obvezno udeležbo, ko jim na primer namesto ene šolske ure predstavijo študijske programe UNG oziroma popestrijo njihove ure z zanimivimi predavanji predavateljev z UNG.

V današnjih časih je vedno bolj pomembna priprava in uporaba učinkovitih promocijskih TV predstavitev ter aktivno delovanje na družabnih omrežjih, saj so to komunikacijski kanali, ki jih mladi najpogosteje spremljajo. Vsekakor bi morali biti v okviru posameznih fakultet in šol UNG bolj dejavni na Facebook profilih in tam objavljati slike s predavanj, ekskurzij, laboratorijskih in terenskih del, saj bi tako mladim bolj nazorno prikazali, kako poteka študij. Poleg tega je velika prednost Facebook-a ta, da gre za cenovno zelo dostopen in učinkovit način promocije med mladimi.

Čeprav ni opaznih hitrih rezultatov, ocenjujemo, da je smiselno in priporočljivo nadaljevati tudi z organiziranimi srečanji srednješolskih učiteljev in socialnih delavcev ter s predstavitvami poklicev delodajalcem, saj s tem promoviramo, vzpostavljamo in ohranjamo stike, tako na srednjih šolah kot med podjetji in potencialnimi zaposlovalci diplomantov. Trenutno se promocija v največji meri izvaja v času od oktobra do marca (do prvih vpisov), vendar pa bi se ji bilo nujno bolj posvetiti tudi v času od marca do oktobra in nagovarjati predvsem dijake 3. letnikov. UNG si sicer ne želi masovnega števila študentov, želi pa privabljati predvsem nadarjene in motivirane študente in v vsakem primeru znatno povečati število vpisanih študentov.

Predlagamo naslednje konkretne načine promocije vseživljenjskega izobraževanja:

- vključiti predstavitev in ponudbo na spletno stran UNG;
- vključiti predstavitve in prikaze v Teden UNG, ki poteka v začetku vsakega študijskega leta;
- promocija na Facebook profilu UNG ter na profilih posameznih fakultet in šol;
- vključiti predstavitev in ponudbo v splošno brošuro UNG ter v brošure posameznih fakultet in šol UNG;
- oblikovati posebne promocijske letake ter jih razdeliti na mesta, ki jih obiskujejo oziroma kjer se zadržujejo potencialne ciljne skupine ter
- udeležence izobraževanj povabiti k objavi izjav, s katerimi bi širili dober glas o svoji izkušnji.

V nadaljevanju predstavljamo še poti do posameznih ciljnih skupin.

Poti do skupine za dokvalifikacijo:

- Karierni center UNG;
- razni sejmi, na katerih se predstavljajo visokošolski zavodi (na primer Informativa, Študentska arena in podobno) ter
- Študentska pisarna UNG.

Poti do skupine za dodatna poklicna izobraževanja:

- organizirana srečanja za osnovnošolske in srednješolske učitelje in svetovalne delavce ter
- poklicna združenja.

Poti do ekspertov:

- preko vrhunskih strokovnjakov UNG.

Poti do alumnov UNG:

- Karierni center UNG ter
- Alumni klub UNG.

Poti do podjetij:

- Karierni center UNG;
- praktična usposabljanja študentov;
- Pisarna za prenos tehnologij UNG;
- organizirana srečanja za delodajalce, s predstavitvijo poklicev diplomantov UNG;
- Primorski tehnološki park ter
- Slovenski izobraževalni konzorcij.

Poti do brezposelnih:

- Zavod za zaposlovanje.

9 ZAKLJUČEK

V zaključku povzemamo ključne ugotovitve in predloge glede izvajanja vseživljenjskega izobraževanja na UNG. UNG ne želi ponujati vsebin, za katere že masovno izobražujejo ostale organizacije v ožjem in širšem okolišu, ponuditi namreč želi bolj specifične vsebine višje zahtevnosti, zato ocenjujemo, da prave konkurence ni. Trgu lahko ponudi različna znanja, in sicer s področja podjetništva, računalništva, fizike, okoljevarstva, vinogradništva in vinarstva, humanistike, umetnosti, materialov ter še mnoga druga. Poleg vsebin in oblik, ki jih UNG v okviru vseživljenjskega izobraževanja trenutno že izvaja (lektorati tujih jezikov, tečaji EILC, tečaji slovenščine za tujce, mednarodne poletne šole in podobno), predlagamo v dveh fazah uvesti še naslednje posebne oblike:

- študijski programi za izpopolnjevanje, z elementi e-učenja;
- študij posameznih predmetov obstoječih akreditiranih študijskih programov, z elementi e-učenja;
- programi dodatnega ter nadaljnjega izobraževanja in usposabljanja;
- razni seminarji, delavnice, tečaji, poletne šole, ekskurzije, vodeni ogledi ter
- posebna ponudba za podjetja in njihove zaposlene.

Menimo, da bi bilo vseživljenjsko izobraževanje na UNG zanimivo za naslednje ciljne skupine:

- skupina za dokvalifikacijo;
- skupina za dodatno poklicno izobraževanje;
- eksperti;
- alumni UNG;
- skupine zaposlenih iz podjetij ter
- brezposelni.

V magistrskem delu smo za vsako izmed ciljnih skupin opredelili motiv za vseživljenjsko izobraževanje, primerne oblike vseživljenjskega izobraževanja in možne promocijske kanale.

Med pripravo magistrskega dela smo zbrali nekaj konkretnih in zanimivih idej oziroma predlogov za nadaljnje delo, ki bi jih bilo v prihodnje možno upoštevati:

- dobro bi bilo raziskati možnost pridobivanja točk za napredovanje zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v okviru organiziranih srečanj za srednješolske učitelje, saj bi ta element dodatno motiviral posameznike za udeležbo na tovrstnih srečanja;
- UNG bi v prihodnje lahko postala pooblaščen izpitni center za slovenščino kot tuj jezik, kjer bi tujci pridobili vsaj osnovno raven javno veljavnega certifikata o znanju slovenščine (to možnost ponujajo mnoge ljudske univerze);
- v bodoče bi lahko organizirali delavnico za učitelje tujih jezikov, in sicer na področju metodologije poučevanja jezikov (takih ponudnikov izobraževanj, še posebej na Goriškem, skoraj ni)
- več zunanjih kandidatov na lektoratih bi lahko pridobili, saj so cene v primerjavi z ostalimi ponudniki tečajev tujih jezikov v regiji zelo ugodne, študenti UNG in zaposleni na UNG imajo pri vpisu v tečaje visok popust, predlagamo pa tudi uvedbo popustov za alumne UNG;
- veliko Italijanov se zanima za učenje slovenščine in ker je UNG v bližini italijanske meje, bi se tam morali osredotočiti na boljšo promocijo in ta segment bolje izkoristiti;
- organizirati posebna usposabljanja za vrhunsko opremo in metode, ki jih imajo v laboratorijih in centrih UNG ter
- izkoristiti možnost delovanja vseživljenjskega izobraževanja UNG v mednarodnem prostoru (ne samo na Goriškem) in v bližnji prihodnosti proučiti možnost partnerskega izvajanja vseživljenjskega izobraževanja s tujimi univerzami, ki imajo vzpostavljene kanale oziroma boljši dostop do potencialnih kandidatov za vseživljenjsko izobraževanje v njihovi državi oziroma okolju.

Predlagamo, da se pred uvedbo vseživljenjskega izobraževanja oblikuje še poseben Pravilnik vseživljenjskega izobraževanja na UNG, kjer bi bilo jasno opredeljeno to področje izobraževanja. V njem bi bile opredeljene oblike izobraževanja, kdo so udeleženci, kako se prijaviti, potek vpisa, šolnine in kotizacije, izvajanje izobraževanja, prenehanje izobraževanja, priznavanje izobraževanja, končna potrdila in podobno.

Predlagamo, da bi vpeljali poseben model izobraževanja. Zamislili smo si trikotnik izobraževanja, in sicer, da bi dosedanjim študijskim programom priključili nove oblike vseživljenjskega izobraževanja ter oboje podprli z e-učenjem. Dodatno podporo in pomoč pri realizaciji tega modela pa bi prineslo tudi sodelovanje s Kariernim centrom UNG in Pisarno za prenos tehnologij. Vsekakor velja pri vpeljavi novosti v izobraževanju upoštevati značilnosti, ki smo jih izpostavili pri proučevanju slovenskih in tujih primerov dobre prakse ter jih ocenili kot ključne za uspešnost primerov. Te značilnosti so:

- podpreti tradicionalne oblike študija z možnostjo e-učenja ter s tem udeležencem omogočiti študij na daljavo;
- ponuditi udeležencem tutorja, ki bi jih podpiral in jim pomagal pri študiju;
- omogočiti fleksibilnost študija z možnostjo prilagoditve trajanja študija posameznikovim morebitnim omejitvam ter
- povezanost s kariernim centrom, svetovanje in pomoč pri oblikovanju kariere.

Zavedamo se, da je pri tem zelo pomembna predvsem dobra promocija, s katero privabimo mlade in starejše slušatelje, da se vpišejo na študij oziroma v vseživljenjsko izobraževanje na UNG. Dobro organizirano in uspešno vseživljenjsko izobraževanje pa bi prineslo učinkovito in pozitivno promocijo za UNG ter povečalo prepoznavnost njene izobraževalne dejavnosti.

Na podlagi anketne raziskave o vseživljenjskem izobraževanju, izvedene med diplomanti PTF, povzemamo, da jih zanimajo predvsem krajše oblike izobraževanja, pa tudi novosti na računalniškem področju. Diplomantom, ki so sodelovali v raziskavi, bi ustrezalo izobraževanje enkrat do dvakrat tedensko, preko daljšega obdobja, zanimiva se jim zdi tudi možnost učenja na daljavo in obiskovanje posameznih predmetov. Pripravljeni so se izobraževati v angleškem jeziku in plačati za izobraževanje, če bi za smiselno ceno dobili, kar potrebujejo. Na podlagi omenjenih ugotovitev sicer ne moremo posploševati zaključkov na vse ciljne skupine, saj se zavedamo, da imajo različne ciljne skupine različne interese. Ker ugotavljamo interes za vseživljenjsko izobraževanje in ponujene vsebine, poleg tega pa bi po okvirnih predračunih to področje predstavljalo dodaten vir dohodkov, je vseživljenjsko izobraževanje vsekakor smiselno bolj sistematično vključiti v proces izobraževanja na UNG.

10 VIRI IN LITERATURA

Andragoški center Slovenije, (2013). Pridobljeno 12. 2. 2013 s svetovnega spleta:

<http://www.acs.si/>

Arčon, I. (ur.) (2012). Spremljanje, ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti: Poročilo za študijsko leto 2011/2012. Univerza v Novi Gorici.

Benedejčič, T. (2011). Analiza sodelovanja med Univerzo v Novi Gorici in delodajalci pri zaposlovanju diplomantov. Diplomsko delo. (Poslovno-tehniška fakulteta, Univerza v Novi Gorici), Nova Gorica: [T. Benedejčič].

Biloslavo, R. (2009). Oblikovanje koncepta vseživljenjskega učenja na Univerzi na Primorskem. Portorož: Posvet o kakovosti Univerze na Primorskem.

Bregar, L., Zgmajster, M., Radovan, M. (2010). Osnove e-izobraževanja. Ljubljana: Andragoški center Slovenije.

Brenk, E. (2012). Pregled ponudbe izobraževanja odraslih v Sloveniji za leto 2012/2013. Ljubljana: Andragoški center Slovenije.

CISEF, (2013). Predstavitev Centra za poslovno izpopolnjevanje in svetovanje EF UL. Pridobljeno 19. 2. 2013 s svetovnega spleta:

<http://www.cis.ef.uni-lj.si/>

CMEPIUS, (2013). Predstavitev Centra RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja. Pridobljeno 7. 2. 2013 s svetovnega spleta:

<http://www.cmepius.si/index.aspx>

DOBA Fakulteta, (2013). Pridobljeno 3. 3. 2013 s svetovnega spleta:

<http://www.fakulteta.doba.si/>

Eur-lex, (2006), L 327/50. Pridobljeno 7. 2. 2013 s svetovnega spleta: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:327:0045:0068:SL:PDF>

Evidenca reguliranih poklicev oziroma reguliranih poklicnih dejavnosti, (2006). Uradni list RS, št. 50/2006, z dne 16. 5. 2006.

- Faganel, A.** (2013). Osebna komunikacija z mag. Armandom Faganelom.
- Fakulteta za management UP** (2013). Pridobljeno 19. 4. 2013 s svetovnega spleta:
<http://www.fm-kp.si/si/>
- Ferjančič, U.** (2013). Osebna komunikacija z gospodom Urošem Ferjančičem, vodjo Pisarne za prenos tehnologij.
- Jelenc, Z.** (2007). Strategija vseživljenjskosti učenja v Sloveniji. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije.
- Jelenc Krašovec, S., Kump, S.** (2005). Uveljavljanje koncepta vseživljenjskega učenja na univerzi. Revija Sodobna pedagogika (56/122), številka 2, april.
- Karierni center UNG,** (2013). Pridobljeno 15. 2. 2013 s svetovnega spleta:
<http://www.ung.si/sl/karierni-center/>
- Kump, S., Jelenc Krašovec, S.** (2009). Vseživljenjsko učenje, izobraževanje starejših odraslih. Ljubljana: Pedagoški inštitut.
- Leban, A.** (ur.) (2012). Poročilo o delu Univerze v Novi Gorici v letu 2012. Univerza v Novi Gorici.
- LUNG,** (2013). Predstavitev Ljudske univerze Nova Gorica. Pridobljeno 12. 2. 2013 s svetovnega spleta: http://www.lung.si/index.php?barva_crka=r&id_podatka=61
- M. Cassar, R.,** (2003). Priročnik Priprava poslovnega načrta.
- Memorandum o vseživljenjskem učenju,** (2000). Pridobljeno 7. 2. 2013 s svetovnega spleta:
http://arhiv.acs.si/dokumenti/Memorandum_o_vsezivljenjskem_ucenju.pdf
- Merila za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov,** (2010). Uradni list RS, št. 95/2010, z dne 29. 11. 2010.
- OP RČV,** (2013). Predstavitev Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013. Pridobljeno 7. 2. 2013 s svetovnega spleta:
<http://www.evropa.gov.si/si/vsebina/novice/aktualne-teme/2009/evropska->

kohezijska-sredstva-za-razvoj-slovenije/operativni-program-razvoja-cloveskih-virov-za-obdobje-2007-2013-op-rcv/

Open University, (2013). Pridobljeno 7. 3. 2013 s svetovnega spleta: <http://www.openuniversity.edu/>

Piccinini, V. (2012). Lektorati tujih jezikov in slovenščine 2012/2013. Univerza v Novi Gorici: Fakulteta za humanistiko.

Piccinini, V. (2013). Osebna komunikacija z gospo Veroniko Piccinini prof. angleščine.

Pisarna za prenos tehnologij UNG, (2013). Pridobljeno 1. 7. 2013 s svetovnega spleta: <http://www.ung.si/sl/pisarna-za-prenos-tehnologij/>

Podatki o diplomantih UNG, (2013). Interno gradivo. Nova Gorica: Študentska pisarna UNG, Univerza v Novi Gorici.

Podatki o zaposljivosti diplomantov UNG, (2013). Interno gradivo. Nova Gorica: Karierni center UNG, Univerza v Novi Gorici.

Ponudba vseživljenjskega učenja, (2013). Pridobljeno 20. 2. 2013 s svetovnega spleta: <http://www.upr.si/index.php?page=static&item=25>

Pravilnik o napredovanju zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v nazive, (2002). Uradni list RS, št. 54/2002, z dne 21. 6. 2002.

Pravilnik o priznavanju predhodno pridobljenega znanja v višjem strokovnem izobraževanju, (2010). Uradni list RS, št. 20/2010, z dne 12. 3. 2010.

Razpis – EGP in Norveški finančni mehanizem, (2013). Pridobljeno 5. 7. 2013 s svetovnega spleta: <http://www.cmepius.si/razpisi/nfm.aspx>

Razpis programa Vseživljenjsko učenje za leto 2013, (2013). Pridobljeno 1. 7. 2013 s svetovnega spleta: <http://www.cmepius.si/razpisi/llp13.aspx>

Regulirani poklici, (2013). Pridobljeno 19. 4. 2013 s svetovnega spleta: <http://www.reguliranipoklici.si/>

ReNPVS, (2007). Predstavitev Resolucija o Nacionalnem programu visokega šolstva RS 2007-2010. Uradni list RS, št. 94/2007, z dne 16. 10. 2007.

Resolucija o Nacionalnem programu visokega šolstva 2011-2020, (2011). Uradni list RS, 41/2011, z dne 30. 5. 2011.

Simbioz@, (2013). Predstavitev prostovoljnega projekta. Pridobljeno 1. 3. 2013 s svetovnega spleta: <http://simbioza.eu/>

Slov.I.K., (2013). Predstavitev Slovenskega izobraževalnega konzorcija. Pridobljeno 3. 5. 2013 s svetovnega spleta: <http://slovik.org/cms/>

Stanič Lang, A. in Urbančič, T. (2009). Trends that will shape the professions of the future information society. Revija Organizacija, letnik 42, številka 1.

Vizija razvoja UNG, (2007). Pridobljeno 15. 3. 2013 s svetovnega spleta: <http://www.ung.si/sl/o-univerzi/vizija/>

ZIO (Zakon o izobraževanju odraslih). Uradni list RS, št. 110/2006, z dne 26. 10. 2006, (2006).

ZViS (Zakon o visokem šolstvu). Uradni list RS, št. 32/2012, z dne 4. 5. 2012, (2012).

PRILOGA 1: ANKETA ZA ALUMNE

POTENCIAL VSEŽIVLJENJSKEGA IZOBRAŽEVANJA IN UČENJA NA DALJAVO NA UNG

Sem Lucija Vidrih, študentka magistrskega študijskega programa Gospodarski inženiring II. stopnje na Poslovno-tehniški fakulteti Univerze v Novi Gorici. V svojem magistrskem delu analiziram potencial vseživljenjskega izobraževanja in učenja na daljavo na UNG. Ker ste diplomanti za Univerzo pomembni in bi se radi s ponudbo približali Vašim željam, Vas prosim za sodelovanje v spletni anketi, s katero bomo pridobili Vaša mnenja. Anketa je anonimna.

1. Se Vam zdi vseživljenjsko izobraževanje pomembno?

Da

Ne

2. Ali se po končanem študiju na prvi stopnji dodatno izobražujete?

Da, nadaljujem študij oziroma sem s študijem nadaljeval/-a oziroma sem ga že uspešno zaključil/-a

Da, občasno se udeležujem raznih izobraževanj

Ne

Drugo: _____

3. Če ste na vprašanje številka 2 odgovorili z »da«, odgovorite na to vprašanje, sicer nadaljajte z vprašanjem številka 4. Na čigavo pobudo se dodatno izobražujete (označite lahko več možnosti)?

Lastna pobuda

Pobuda delodajalca, izobraževanje v okviru podjetja

Pobuda delodajalca, izobraževanje izven podjetja

Drugo: _____

4. Katere oblike vseživljenjskega izobraževanja bi Vas zanimale (označite lahko več možnosti)?

- Seminarji, delavnice, tečaji (trajanje 1 do 2 dni)
- Študij posameznih predmetov obstoječih študijskih programov
- Poletne šole
- Ekскурzije, vodeni ogledi
- Ponudba za podjetja in njihove zaposlene
- Drugo: _____

5. Če bi se odločili za nekoliko obsežnejši program vseživljenjskega izobraževanja, kakšen način izobraževanja bi Vam najbolj ustrezal?

- Čim bolj intenzivno, v kratkem časovnem obdobju
- Največ enkrat do dvakrat tedensko, preko daljšega obdobja (2 do 3 mesece)
- Drugo: _____

6. Če bi imeli možnost opravljanja posameznih predmetov, bi Vas zanimali kateri izmed naslednjih predmetov? Tisti, ki ste študij nadaljevali na drugi stopnji Gospodarskega inženiringa, ste nekatere predmete že poslušali, zato izbirajte med tistimi predmeti, ki jih v času študija niste imeli (označite lahko več možnosti).

- Ekonomika za inženirje
- Izbrana poglavja iz uporabne matematike
- Uvod v sodobne tehnološke sisteme
- Izbrana poglavja iz informacijskih tehnologij
- Strateško vodenje podjetja
- Delavnica iz poslovnega komuniciranja
- Industrijsko oblikovanje
- Inovacije in intelektualna lastnina
- Odkrivanje zakonitosti v podatkih
- Poslovna angleščina
- Proizvodni informacijski sistemi
- Sodobni materiali
- Upravljanje znanja
- Avtomatsko vodenje sistemov

- Informacijski sistemi in odprta koda
- Merilne tehnike
- Metode in sistemi za podporo odločanja
- Optimiranje virov in procesov
- Robotika

7. Katera področja izobraževanja bi Vas še zanimala (označite lahko več možnosti)?

- Tuji jeziki
- Podjetništvo
- Računalništvo
- Fizika
- Okoljevarstvo
- Vinogradništvo in vinarstvo
- Humanistika
- Umetnost
- Materiali
- Drugo: _____

8. Kako ocenjujete možnost učenja na daljavo?

- Zdi se mi zanimiva in bi jo uporabljal/-a
- Zdi se mi zanimiva, a je ne bi uporabljal/-a
- Ne zdi se mi zanimiva

9. Na Poslovno-tehniški fakulteti pripravljajo več novosti na področju računalništva. Označite na lestvici od 1 do 5 (1 – me sploh ne zanima, 5 – me zelo zanima) Vaše zanimanje za dodatno izobraževanje na naslednjih področjih:

- računalniško programiranje

☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------
- računalniško podprto načrtovanje

☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------
- e-poslovanje

☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------
- sodobne računalniške metode

	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
• modeliranje in simulacija	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
• multimedija	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
• spletne tehnologije	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
• računalniki in kreativnost	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
• računalniki in umetnost	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
• računalniška grafika	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
• mobilni sistemi	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
• razvoj novih izdelkov in storitev	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5

10. Bi se dodatno izobraževali, če bi se izobraževanje izvajalo v angleščini?

Da

Ne

Drugo: _____

11. Ste pripravljeni za dodatno izobraževanje plačati?

Da, če bi za smiselno ceno dobil/-a kar potrebujem oziroma želim

Da, če bi za smiselno ceno dobil/-a kar potrebujem oziroma želim in bi dobil/-a ugoden kredit za kritje stroškov

Da, toda le, če bi stroške kril delodajalec

Ne

12. Vaša dodatna mnenja in predlogi glede vseživljenjskega izobraževanja in učenja na daljavo:

Zahvaljujem se Vam za sodelovanje!

PRILOGA 2: VPRAŠALNIK ZA INTERVJU Z DELODAJALCI

1. Se vaši zaposleni dodatno izobražujejo? Če da, kje, kaj in na čigavo pobudo (zaposlenih, vodstva)?
2. Ali v okviru vašega podjetja organizirate razna izobraževanja/usposabljanja za vaše zaposlene? Če da, katera? Kdo krije stroške tega izobraževanja?
3. Ali svoje zaposlene motivirate, da se dodatno izobražujejo? Zakaj da/ne?
4. Katera znanja pogrešate pri vaših zaposlenih?
5. Ocenite, ali vaši zaposleni posvetijo dovolj časa dodatnemu izobraževanju.
6. Bi si želeli sodelovanja z UNG na področju izobraževanja vaših zaposlenih? Zakaj da/ne?

Kakšna področja izobraževanja bi vas zanimala?

(podjetništvo, računalništvo, fizika, okoljevarstvo, vinogradništvo in vinarstvo, humanistika, umetnost, materiali in še mnoga druga)

7. V čem vidite prednosti/pomanjkljivosti naslednjih variant:

- študij posameznih predmetov;
- izvajanje delov študijskih programov;
- seminarji, delavnice in tečaji;
- izvedba posameznih delov študijskih programov, predmetov ali seminarjev za zaključene skupine iz podjetij/organizacij ter
- posebni s stroko povezani dogodki povezani z dejavnostjo UNG (poletne šole, ekskurzije, vodeni ogledi, degustacije itd.).